LIFEINFORESTS

Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés
a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében

Tímár Gábor, erdészeti szakügyintéző,
Heves Megyei KH

NATURA2000 SZEMPONTOK ÉRVÉNYESÍTÉSE A HATÓSÁGI MUNKÁBAN

ÉLET AZ ERDŐBEN KOMMUNIKÁCIÓS PROGRAM

SOPRON, 2018. ÁPRILIS 5.

IMPROVED COMMUNICATION, COOPERATION AND CAPACITY BUILDING FOR PRESERVING BIODIVERSITY IN NATURA 2000 FORESTS
LIFE13 INF/HU/001163

Készült a LIFEinFORESTS projekt keretében az Európai Unió LIFE+ Information and Communication programjának és a Földművelésügyi Minisztérium pénzügyi támogatásával.

Miről lesz szó:

Jogszabályok és félreértések

avagy mit szabad és mit tilos a Natura 2000 erdőkben

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

EU direktívák

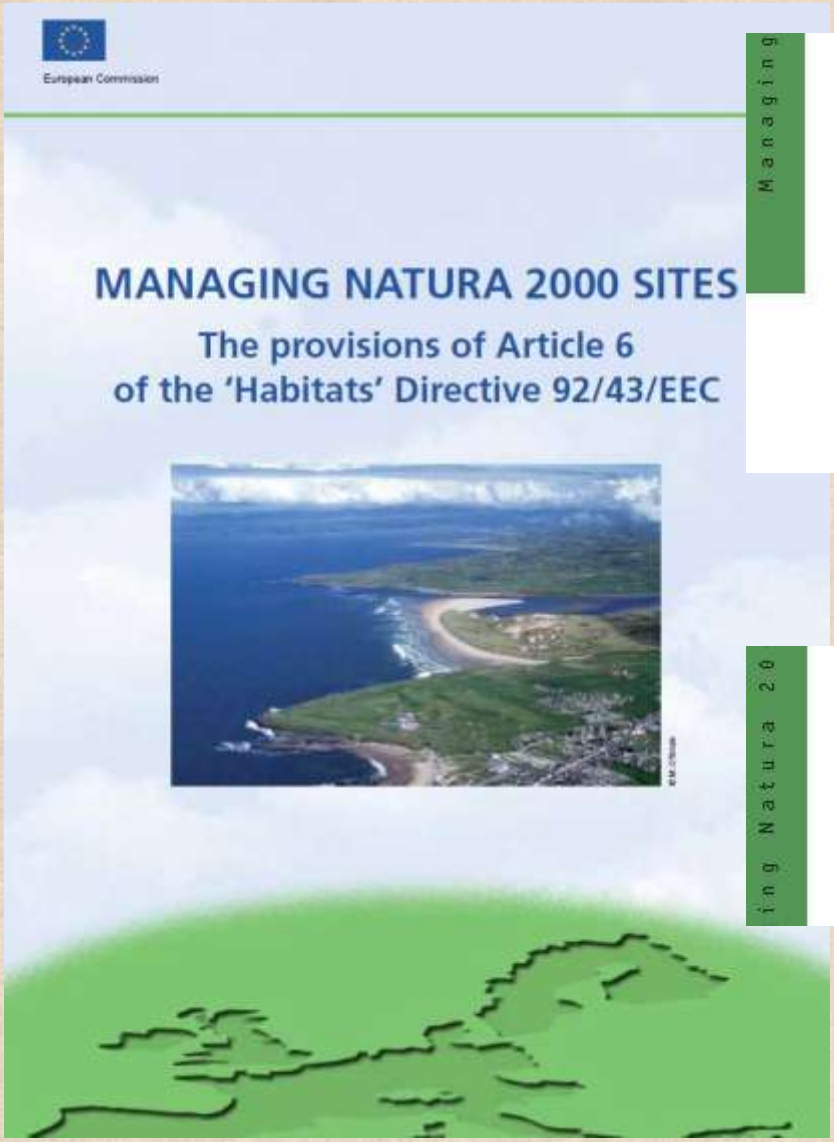

case-by-case basis and on the basis of scientific knowledge.

2.4. What form can the necessary conservation measures take?

The conservation measures can take at least two forms: the form of *'appropriate statutory, administrative or contractual measures...'* and *'if need be'*, the form of *'appropriate management plans'*.

2.4.1. Management plans

The necessary conservation measures can involve *'if need be, appropriate management plans specifically designed for the sites or integrated into other development plans'*. Such management plans should address all foreseen activities, unforeseen new activities being dealt with by Article 6(3) and (4).

For SACs, Member States are required to use the appropriate statutory, administrative or contractual measures. These measures shall take into account socioeconomic requirements according to Article 2(3). They have to (a) correspond to the ecological requirements of habitats of Annex I and species of Annex II present on the sites and (b) fulfil the general objective of the directive to maintain or restore at a favourable conservation status the natural habitats and the species of fauna and flora of Community interest.

Alapcélok

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

4. § (1) A Natura 2000 területek **lehatárolásának és fenntartásának célja** az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott **fajok** és a 4. számú mellékletben meghatározott **élőhelytípusok**
kedvező természetvédelmi helyzetének (*favourable conservation status*) megőrzése, fenntartása, helyreállítása,
valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló
természeti állapot, illetve **a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása**.

Általános jogszabályok

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

12. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területekkel érintett földrészlet tulajdonosa, vagyonkezelője, használója … **köteles tűrni** a természetvédelmi hatóságnak, az igazgatóságnak, illetve a természetvédelmi kezelést ellátó szervnek a védett természeti érték, **Natura 2000 terület oltalma, tudományos megismerése érdekében végzett tevékenységét**, így …

2009(-2017). évi XXXVII. Törvény (Evt)

45. § (3) Természetes erdő vagy természetszerű erdő természetességi állapotú erdő, valamint nem erdő művelési ágú, védett természeti terület vagy **Natura 2000 területként kijelölt közösségi jelentőségű, jelölő élőhely százméteres körzetében intenzíven terjedő fafajjal erdőt, fásítást, illetve fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvényt telepíteni tilos.**

2009(-2017). évi XXXVII. törvény (Evt)

Általánosságok

51. § (6) Ha a termőhelynek megfelelő őshonos állományalkotó főfafajok mageredetű **természetes felújításának** feltételei adottak, ezt a felújítási módot kell alkalmazni.
(8) Az erdőt a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, a természetességi állapotra vonatkozó alapelvárással és az erdő közérdekű korlátozásaival összhangban álló – lehetőség szerint **több fafajból álló, elegyes** – faállomány létrehozásával kell felújítani.
(9) Természetes erdő, természetszerű erdő vagy származékerdő természetességi állapotra vonatkozó alapelvárású erdővel **közvetlenül határos erdőben** idegenhonos fafajokkal az erdő mesterséges felújítása csak akkor végezhető, ha az a környező erdők természetességi állapotát nem rontja, nem veszélyezteti.

10. § (1) Az egyes erdőtervezési körzetekben a 7. § (1) bekezdés a), b) vagy c) pontja szerinti természetességi állapotú, az állam 100%-os tulajdonában álló, **Natura 2000 … elsődleges rendeltetésű** erdők területének az e törvény hatálybalépését követő
a) első körzeti erdőtervezést követően a hegy- vagy dombvidéki erdők legalább egyötöd, síkvidéki erdők legalább egytized részén … **örökerdő, faanyagtermelést nem szolgáló vagy átmeneti üzemmódú erdőgazdálkodást** kell folytatni.
(2) a) természetvédelmi, **Natura 2000** … **elsődleges rendeltetésű**, … erdőben – a (3) bekezdésben és a 73. § (6) bekezdésben foglalt eset kivételével – **tilos a tarvágás**.

2009(-2017). évi XXXVII. törvény (Evt)

28. § (1) Natura 2000 rendeltetésű, a 7. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti természetességi állapotú erdőben
a) … a **véghasználatok során** a természetvédelmi hatóság kezdeményezésére … a véghasználattal **érintett terület legfeljebb 5 százalékos mértékéig hagyásfák** vagy hagyásfa csoportok végleges vagy meghatározott időszakra szóló – több erdőrészlet véghasználata esetében lehetőség szerint összevont – **visszahagyását** *írhatja elő*;
b) **nevelővágások, bontás jellegű véghasználatok és egészségügyi termelések során**, továbbá a hagyásfa csoportok területén … a természetes úton megjelenő holt faanyagból a fennálló védelmi céltól függő méretű, összetételű és elhelyezkedésű, **hektáronként együttesen 5 köbméter mennyiségű álló és fekvő holt faanyagot *kell visszahagyni*** a területen;
c) az **erdőnevelések tervezése és végrehajtása során** *fokozott figyelmet kell fordítani* az **intenzíven terjedő fa- és cserjefajok visszaszorítására**, az **elegyesség fenntartására**, a faállomány **szerkezeti változatosságának növelésére**, valamint a meglévő **idős, böhöncös faegyedek, az őshonos cserjeszint és az erdőszegély megőrzésére**.
(2) Ha e törvény végrehajtására kiadott rendelet eltérően nem rendelkezik, az erdőgazdálkodás természetvédelmi célú **időbeli korlátozására** Natura 2000 területen lévő, a 7. § (1) bekezdés a)–d) pontjában foglalt természetességi állapotú erdő esetében és **április 1-től július 15-ig** terjedő időszakban *kerülhet* sor.

2009(-2017). évi XXXVII. törvény (Evt)

28/A. § (1) Az erdészeti hatóság a természetvédelmi hatóság kezdeményezésére
b) **Natura 2000 rendeltetésű erdőben a kiemelt közösségi jelentőségű jelölő erdei élőhely** kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása érdekében,
c) Natura 2000 területen **kiemelt közösségi jelentőségű jelölő faj** kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése **érdekében** a faj monitorozott adatok alapján megállapított jelentős állományának Adattárban rögzített elhelyezkedésű élőhelyeként szolgáló erdőben, a **fakitermelés teljes korlátozására vonatkozóan a faj előfordulásának legfeljebb 50 méter**, az erdőgazdálkodási tevékenység **időbeli korlátozására vonatkozóan** a faj előfordulásának **legfeljebb 100 méter sugarú környezetében**, valamint …

az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban foglaltak szerint a 27. §-ban, illetve a **28. §-ban foglaltakat meghaladóan is** *korlátozhatja*, illetve *feltételekhez kötheti* az erdőgazdálkodást.
(2) A korlátozást megalapozó állapot megszűnése esetén az erdészeti hatóság az (1) bekezdésben foglalt korlátozást visszavonja.
(3) Az erdőgazdálkodás 27. §-ban, 28. §-ban, vagy (1) bekezdésben foglaltakat meghaladó korlátozására az erdőgazdálkodóval való megállapodás alapján kerülhet sor.
(5) A Natura 2000 rendeltetésű erdőben található jelölő erdei élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítását az állam tájékoztatással, szemléletformálással és támogatással segíti elő.

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet
2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

22. § Védett természeti területen, **Natura 2000 rendeltetésű területen vagy jelölő erdei élőhelyként kijelölt erdőkben** az erdőtervet az alábbiak figyelembevételével kell meghatározni:

a) ahol a természetvédelmi szempontok indokolják, és a természeti feltételek lehetővé teszik

aa) **hosszabb véghasználati időszakú, egyenlőtlen bontáson alapuló**, fokozatos felújítóvágás vagy szálalóvágás tervezésével, valamint

ab) a **tarvágások** térben és időben **tagolt tervezésével**

vágásos üzemmódú erdőgazdálkodás esetén is az erdőborítás minél folyamatosabb fenntartására *kell törekedni*,

b) a **véghasználatok tervezése során** arra *kell törekedni*, hogy az erdészeti tájban honos fafajokkal jellemezhető faállomány-típusok, illetve a közösségi jelentőségű, jelölő erdei élőhelytípusok esetében erdőtömbönként a **korosztályviszonyok kiegyenlítettek** legyenek,

c) a termőhelynek nem megfelelő vagy idegenhonos főfafajú erdők véghasználatának tervezésekor a **fafajcserével járó erdőszerkezet-átalakítást** *alternatív* **lehetőségként** minden esetben meg kell tervezni.

2009(-2017). évi XXXVII. törvény (Evt)

Natura 2000 rendeltetés

23. § e) Natura 2000 rendeltetés esetén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló miniszteri rendelet, valamint az erdő elhelyezkedése és természetességi állapota alapján a közösségi jelentőségű és a kiemelt közösségi jelentőségű jelölő erdei élőhelyeken,

23/A. § (3) **Kiemelt közösségi jelentőségű**, **jelölő erdei** élőhelynek minősülő, **természetes vagy természetszerű** erdő **természetességi** állapotra vonatkozó **alapelvárású** erdő esetében – védett természeti terület, illetve a (4)–(6) bekezdésben foglalt kivétellel – **elsődleges rendeltetésként** a Natura 2000 rendeltetést kell megállapítani.

24. § (2) Védelmi rendeltetések az alábbiak:

o) Natura 2000: a **Natura 2000 hálózat részeként** kijelölt területeken lévő, közösségi jelentőségű vagy kiemelt közösségi jelentőségű, **jelölő erdei élőhelynek** minősülő, és a 7. § (1) bekezdés **a)–b)** pontjában foglalt **természetességi állapotú** erdő;

SPA ?!

Természetes, természetszerű (származék) erdő

mag eredet, idegenhonos és intenzíven terjedő fafajok hiánya

2009(-2017). évi XXXVII. törvény (Evt)

Natura 2000 rendeltetés

23. § e) Natura 2000 rendeltetés esetén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló miniszteri rendelet, valamint az erdő elhelyezkedése és természetességi állapota alapján a közösségi jelentőségű és a kiemelt közösségi jelentőségű jelölő erdei élőhelyeken

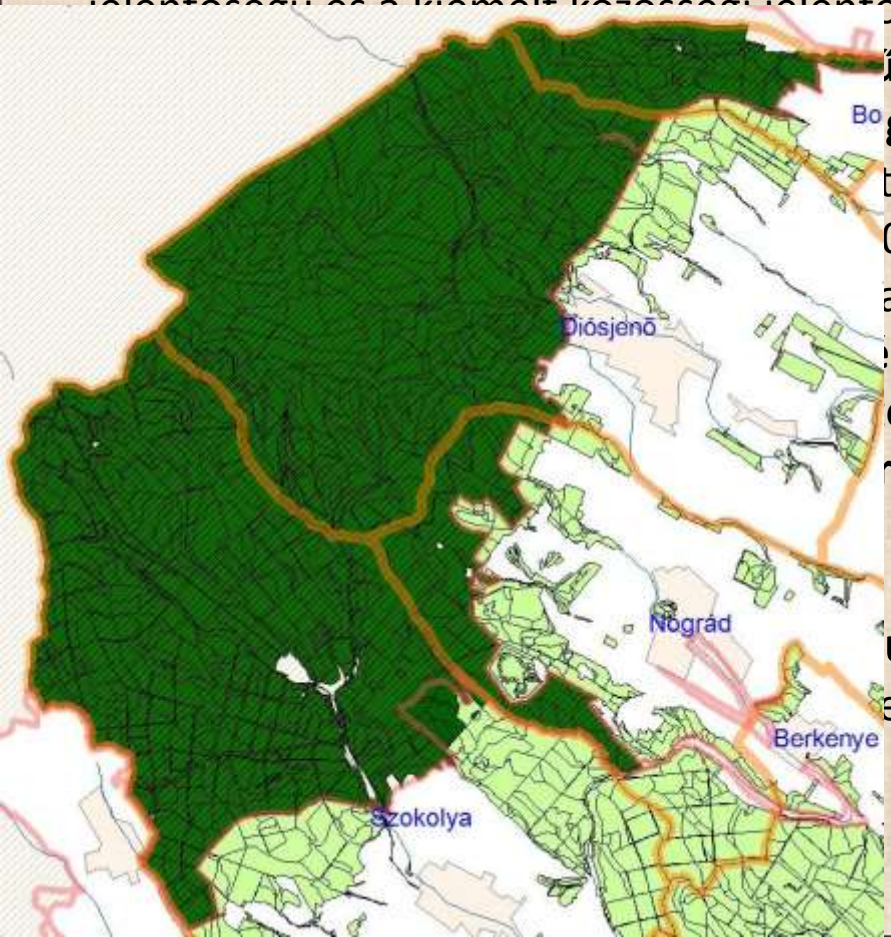

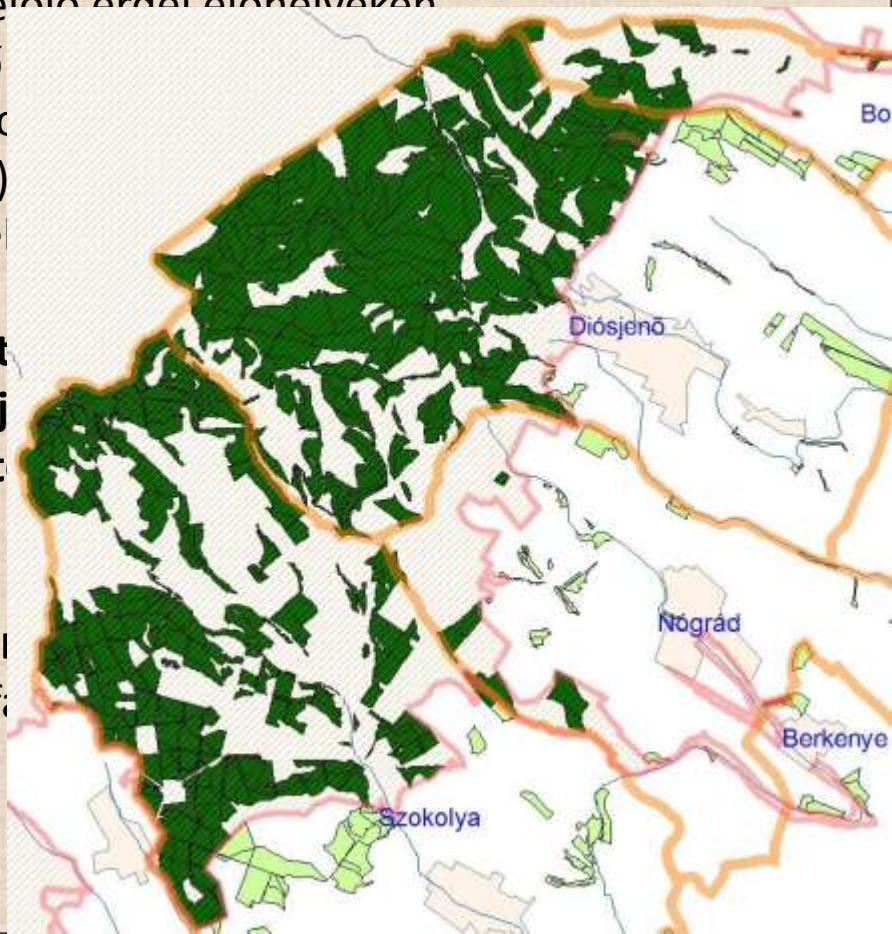

Natura 2000 erdők Magyarországon

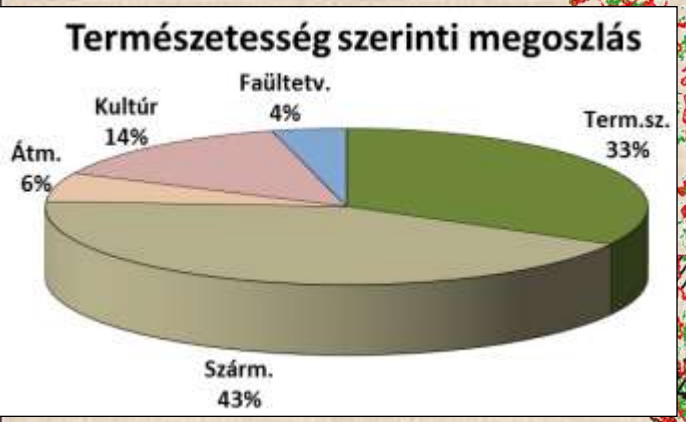

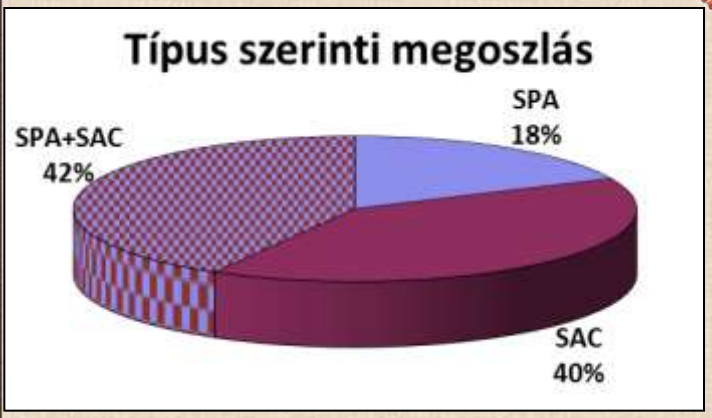

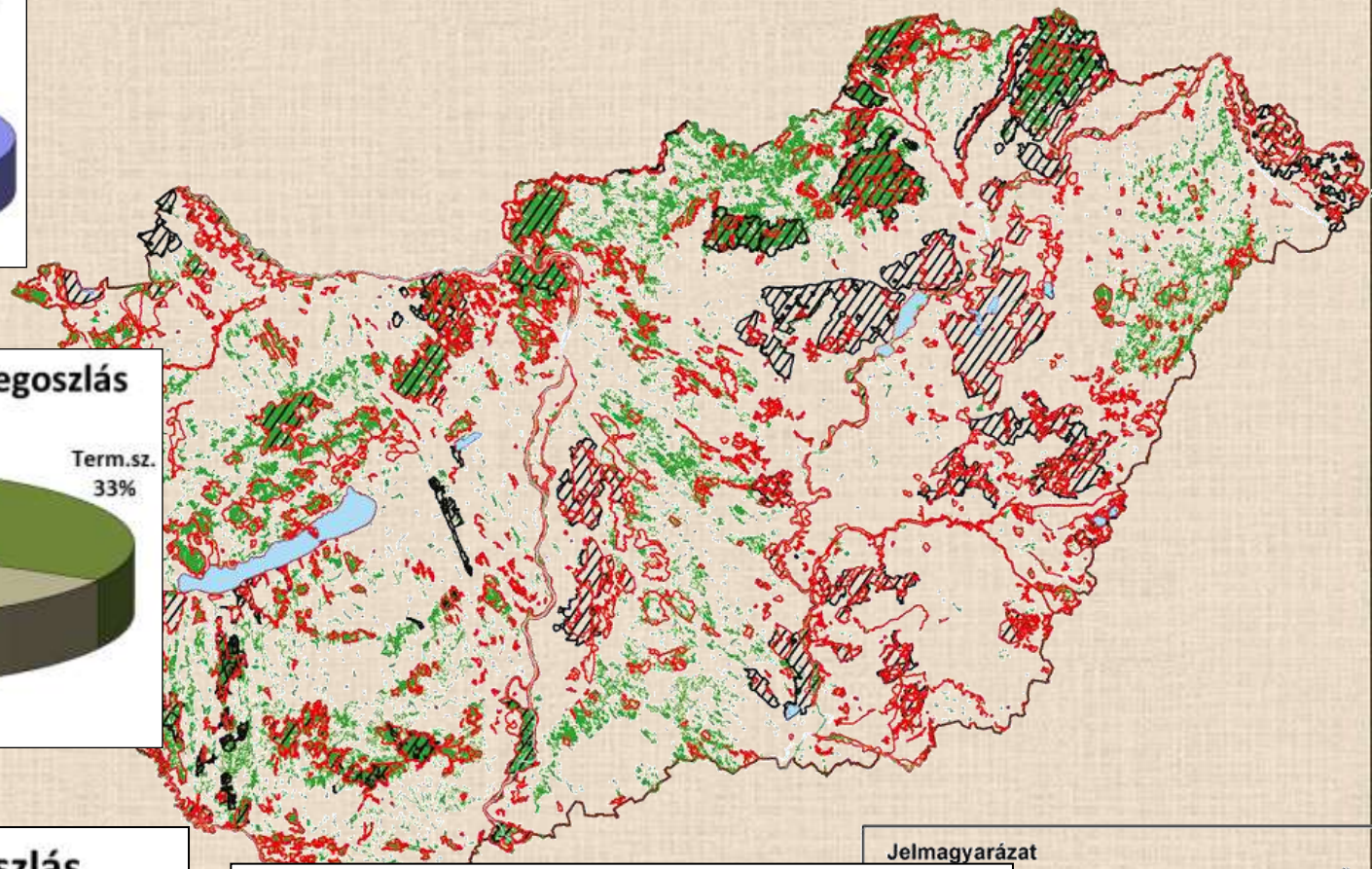

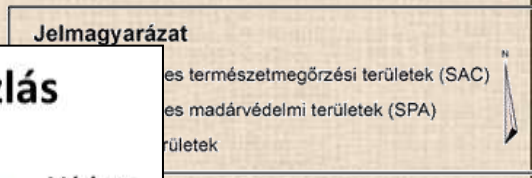

Különböző védettségek átfedése

Szmorad F. 2018 márc. 22:

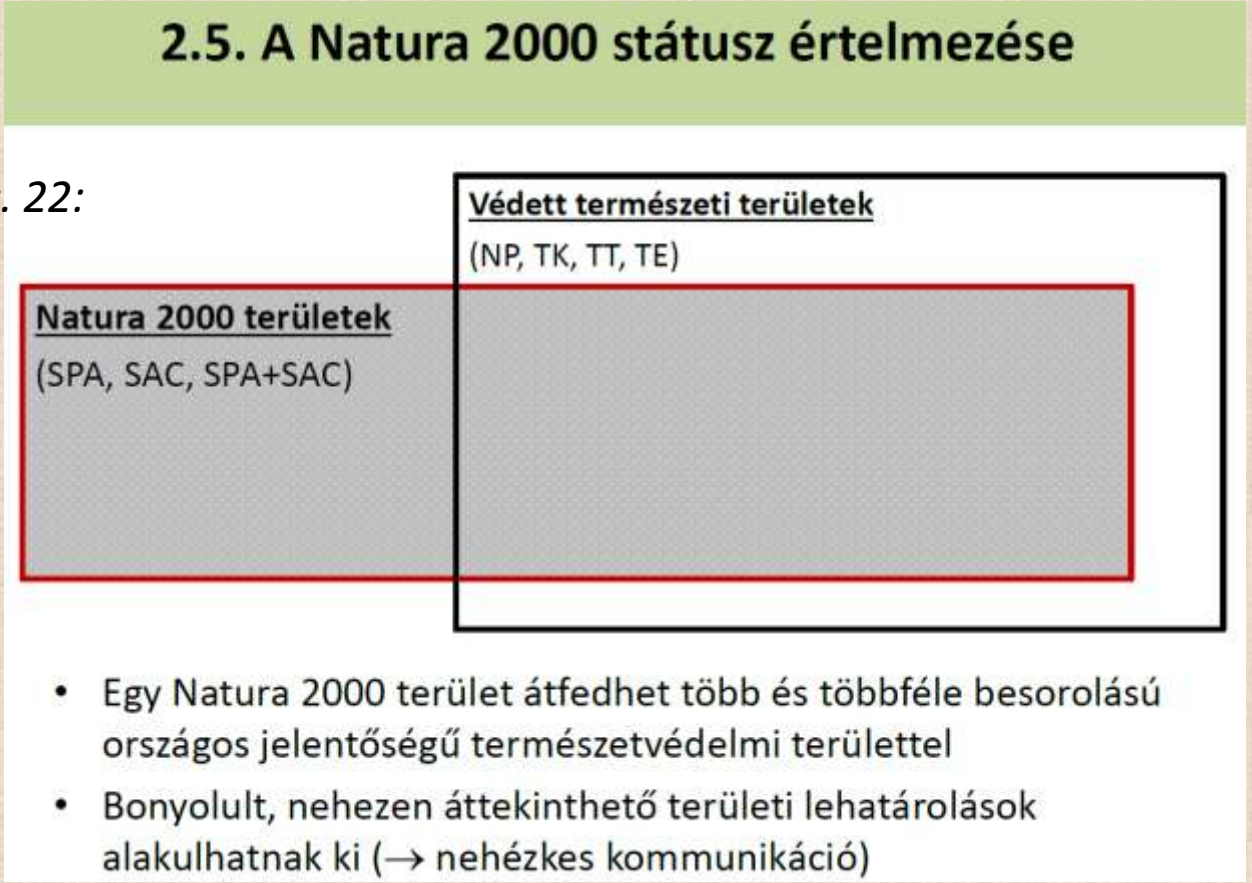

fokozottan védett, ex lege védett, erdőrezervátum magterület, természeti övezet, a bioszféra-rezervátum magterület

nemzetközi természetvédelmi kategóriák (bioszféra rezervátum, bioszféra rezervátum magterület, ramsari terület, világörökség helyszín)

Természetvédelmi jogszabályok

1996. évi LIII. Törvény (Tvt)

33.§ (3) Védett természeti területen lévő erdőben, a kezelési tervben foglaltakkal összhangban
b) **erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal** és - az (5) bekezdés a) pontja kivételével - természetes felújítási (fokozatos felújító vágás, szálalás, szálaló vágás) módszerekkel **kell végezni**.
(5) Védett természeti területen lévő erdőben
a) **tarvágás** csak nem őshonos fafajokból álló, vagy természetes felújulásra nem képes állományokban - összefüggően **legfeljebb 3 hektár kiterjedésben** - engedélyezhető,
b) a fokozatos felújítást követő **végvágás** összefüggő kiterjedése az 5 hektárt nem haladhatja meg

Természetvédelmi kezelési tervek (pl. 6/2010. (III. 31.) KvVM rendelet)

- A középhegységi rekettyés tölgyesek*;* a törmeléklejtő erdők*;* a szurdokerdők*;* a hársas-kőrises sziklaerdők állományaiban **csak** nem őshonos, **invazív fás szárú növények visszaszorítása érdekében végzett beavatkozások végezhetők**.
- **Csak szálalás hajtható végre** a középhegységi mészkerülő bükkösök*;* mész és melegkedvelő tölgyesek és a molyhos tölgyes bokorerdők állományaiban.
- Az állami tulajdonú erdőben biztosítani kell, hogy az adott erdőrészletben becsült **teljes fatérfogat legalább 5%-a álló és fekvő holtfaként legyen jelen** a területen.

Természetvédelmi jogszabályok

1996. évi LIII. Törvény (Tvt) ☺

33.§ (4) *[Védett természeti területen lévő erdőben a **fakitermelést vegetációs időszak alatt csak** természetvédelmi kezelési, növény-egészségügyi, erdővédelmi okból vagy havária helyzetben, a **természetvédelmi hatóság engedélyével lehet végezni**.]*

Ha **meghatározott erdőgazdálkodási tevékenység** védett természeti területen történő végzésére az … 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: **Evt**.) vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály természetvédelmi célból **korlátozási időszakot** határoz meg, **akkor azt** a korlátozási időszakban csak természetvédelmi kezelési, növényegészségügyi vagy erdővédelmi okból, az Evt. 27. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel a **természetvédelmi hatóság engedélyével lehet végezni**.

Evt. 27. § (3) Ha meghatározott erdőgazdálkodási tevékenység védett természeti területen történő végzésére e törvény vagy e törvény végrehajtására kiadott jogszabály természetvédelmi célból **korlátozási időszakot határoz meg úgy**, hogy a tevékenység korlátozási időszakban történő folytatását **nem köti** a Tvt. 33. § (4) bekezdése szerinti természetvédelmi hatósági **engedélyhez**, akkor a tevékenységet a korlátozási időszakban csak természetvédelmi kezelési, növényegészségügyi, vagy erdővédelmi okból, annak megkezdése előtt 15 nappal az erdészeti hatóság részére tett előzetes bejelentést követően lehet végezni.

Erdőterv rendeletek 2011-2016

47/2014. (IV. 24.) VM rendelet (erdőterv-rendelet)

7. § (1) … a) az erdőnevelések során

aa) természetes, természetszerű és származék erdőkben a termőhelynek nem megfelelő, vagy az erdészeti **tájidegen elegyfafajokat** - különös tekintettel az **intenzíven terjedő fajokra** - *lehetőség szerint* teljes mértékben **vissza kell szorítani**;

ab) az átmeneti és kultúrerdőkben, valamint a faültetvényekben - *ahol arra lehetőség van*, de különösen a fekete- és erdeifenyves főfafajú erdőkben - megfelelő csoportos jellegű gyérítési módszerek alkalmazásával **elő kell segíteni az őshonos fafajok előretörését**;

ac) a nagy kiterjedésű, egykorú és kevés fafajból álló erdők lombkorona-, cserje-, valamint lágyszárú szintjében *elő kell segíteni* a **faji, életkori és szerkezeti változatosság növekedését**;

b) a fakitermelések során

ba) természetes, természetszerű és származék erdőkben *lehetőség szerint* egyenletes eloszlásban **böhöncös, odvas faegyedeket**, valamint **álló és fekvő holtfát kell visszahagyni** a területen;

bb) az **erdőszegélyek kialakulására**, valamint a meglévő erdőszegélyek **kíméletére** *különös hangsúlyt kell fektetni*;

bc) az erdészeti tájban őshonos fajokból álló cserjeszintet legalább olyan mértékben meg kell hagyni, vagy a cserjeszint szükségessé váló átmeneti eltávolítását olyan módon kell végrehajtani, hogy az adott **erdőtársulásra jellemző cserjeszint** kialakulásának **feltételei biztosítottak** legyenek;

bd) a készletező helyek és a közelítő nyomok kijelölése során a **természeti értékek** és a természetes újulat *lehetséges* **legkisebb mértékű károsítására** *kell törekedni*;

be) a **vágástéri maradék égetéssel** történő megsemmisítését … *lehetőség szerint* kerülni kell;

Erdőterv rendeletek, vegetációs időszak

kezdete

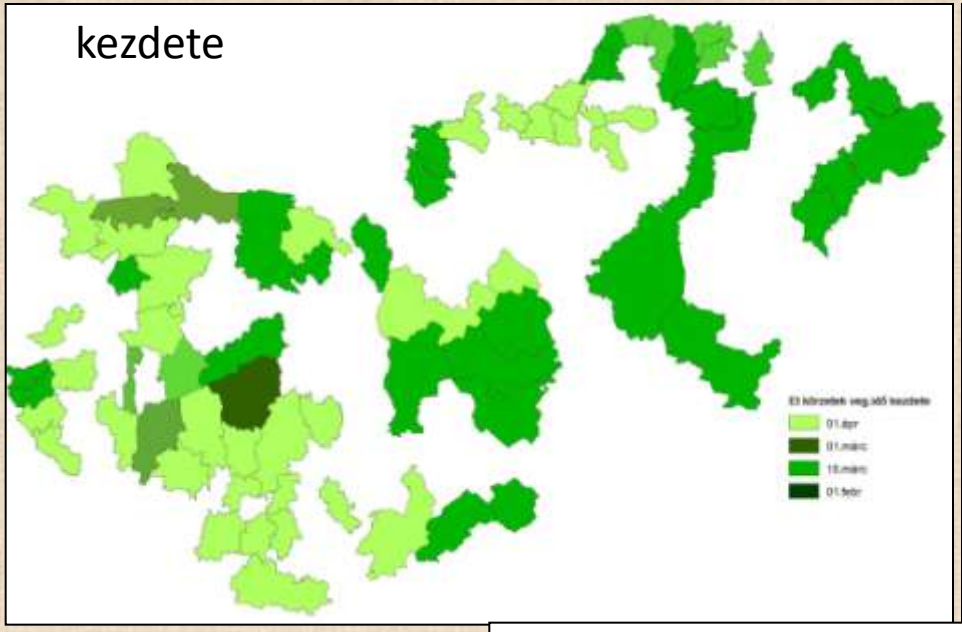

vége

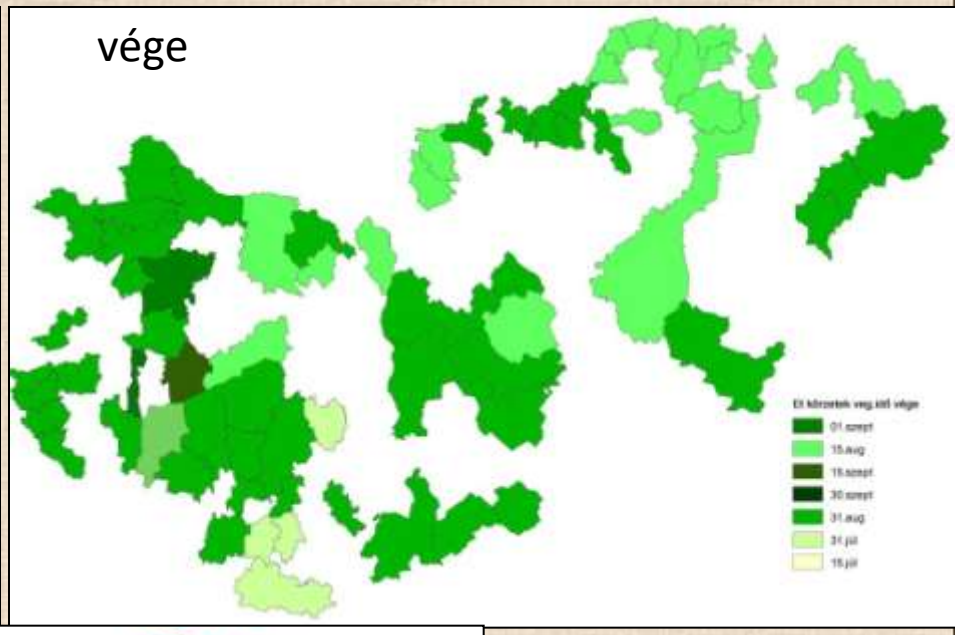

hossza

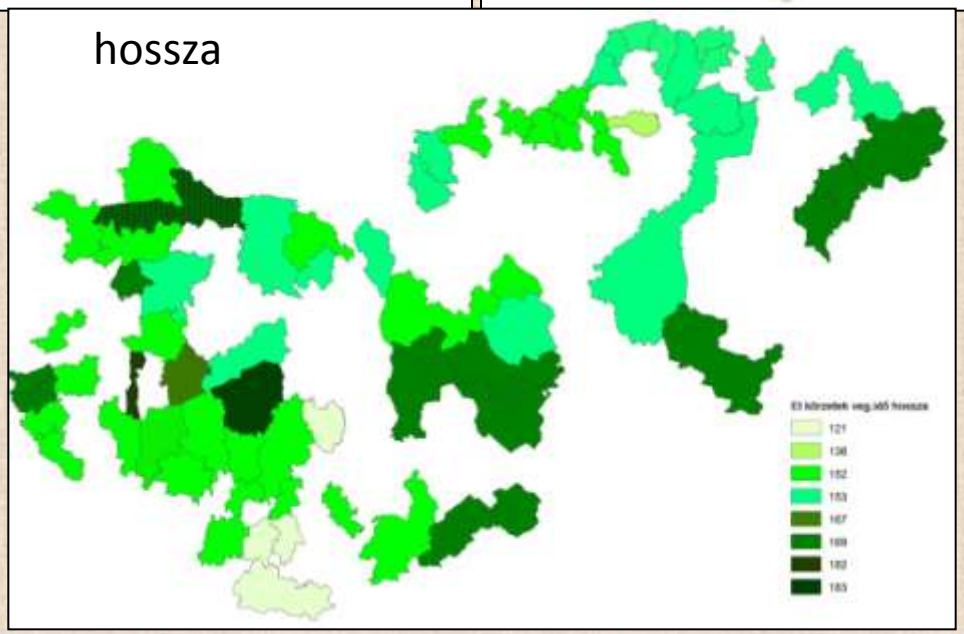

Erdőterv rendeletek, akácosok kötelező átalakítása

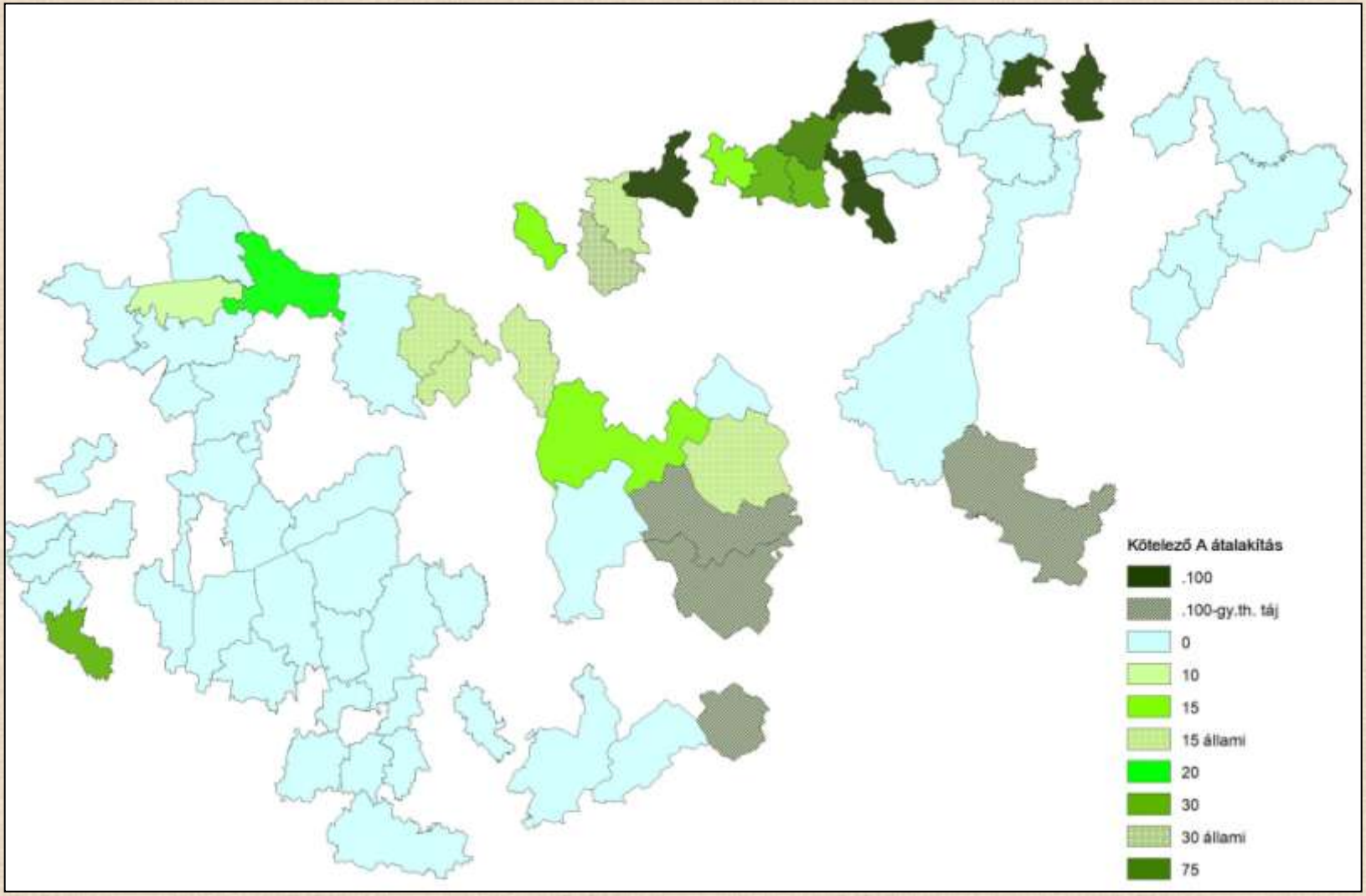

Erdőterv rendeletek, vágásérettségi korok

kocsányos és kocsánytalan tölgyesek

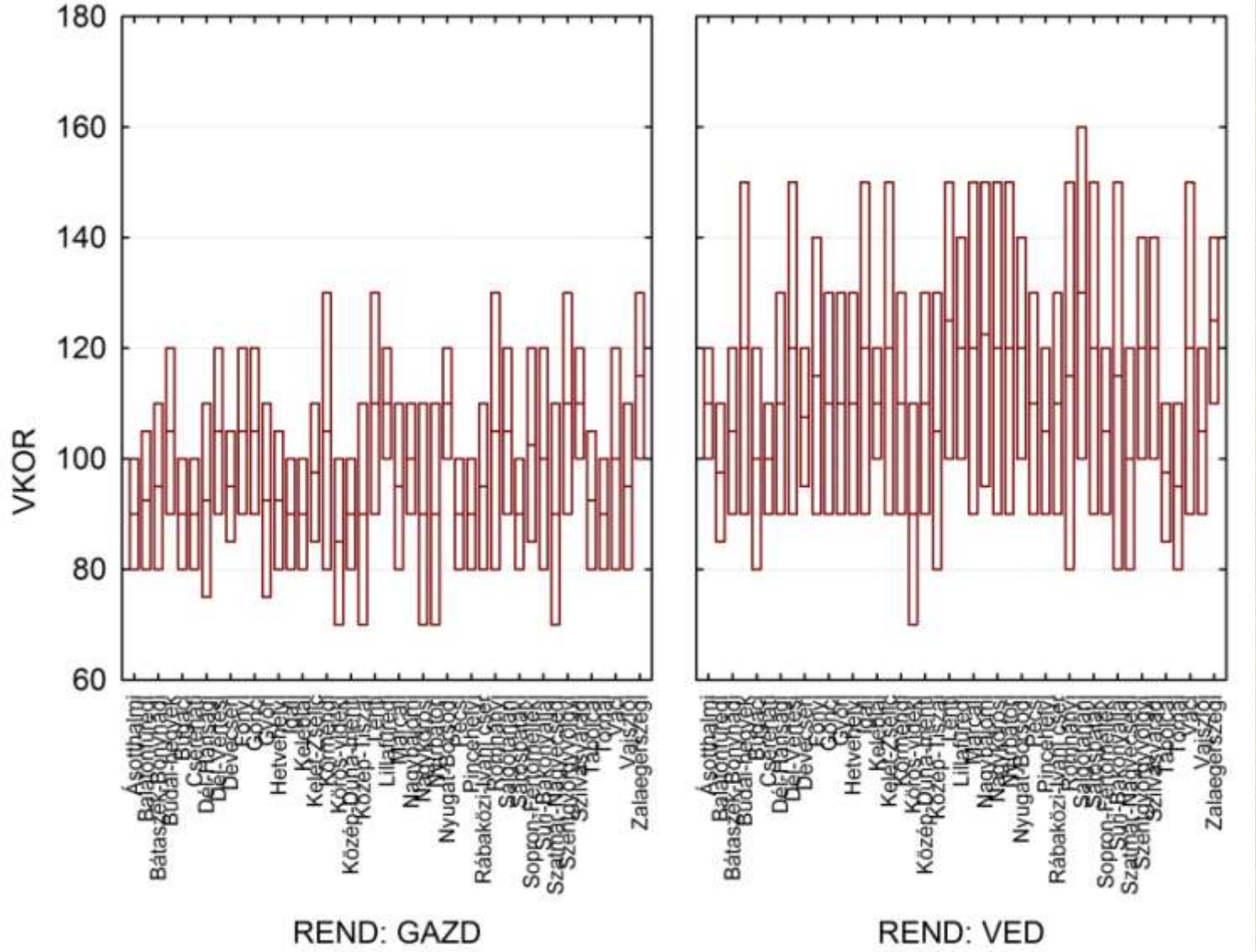

Erdőterv rendeletek, vágásérettségi korok

kocsányos és kocsánytalan tölgyesek

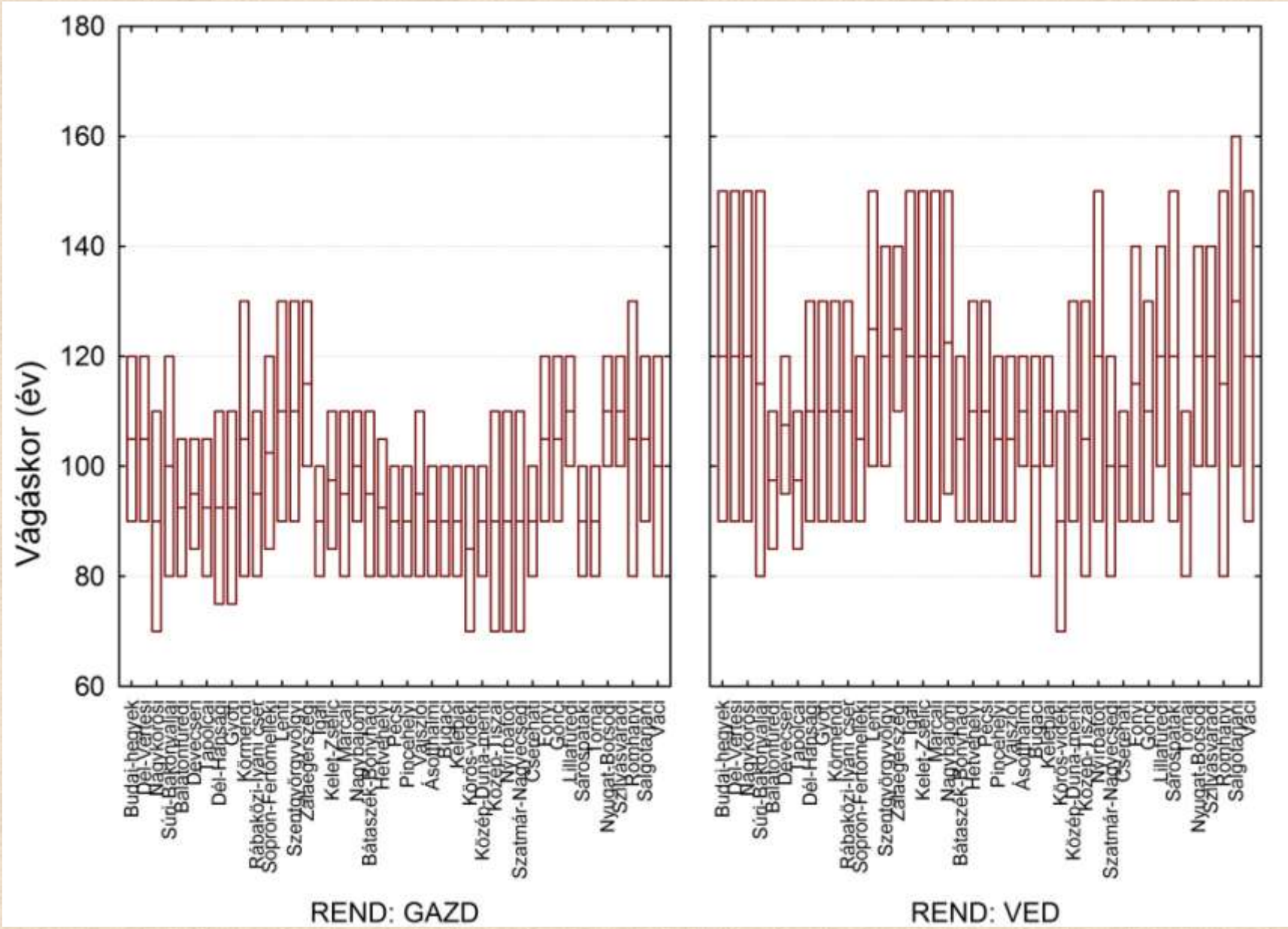

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tartsuk nyilván!

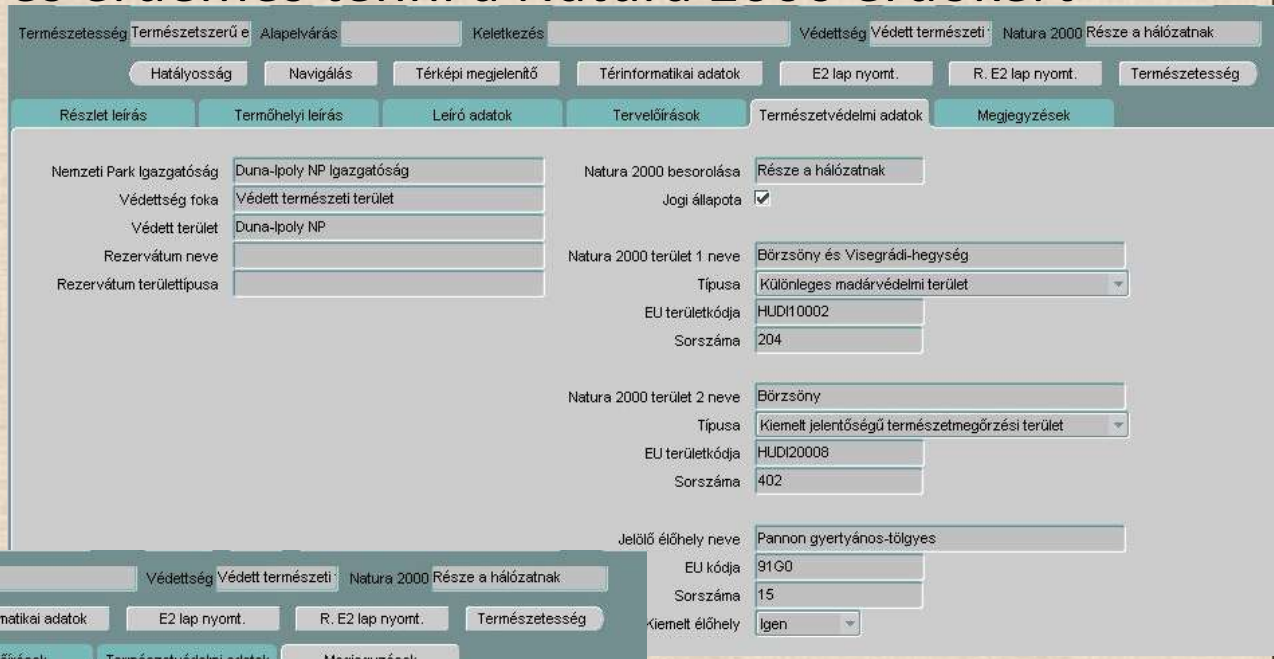

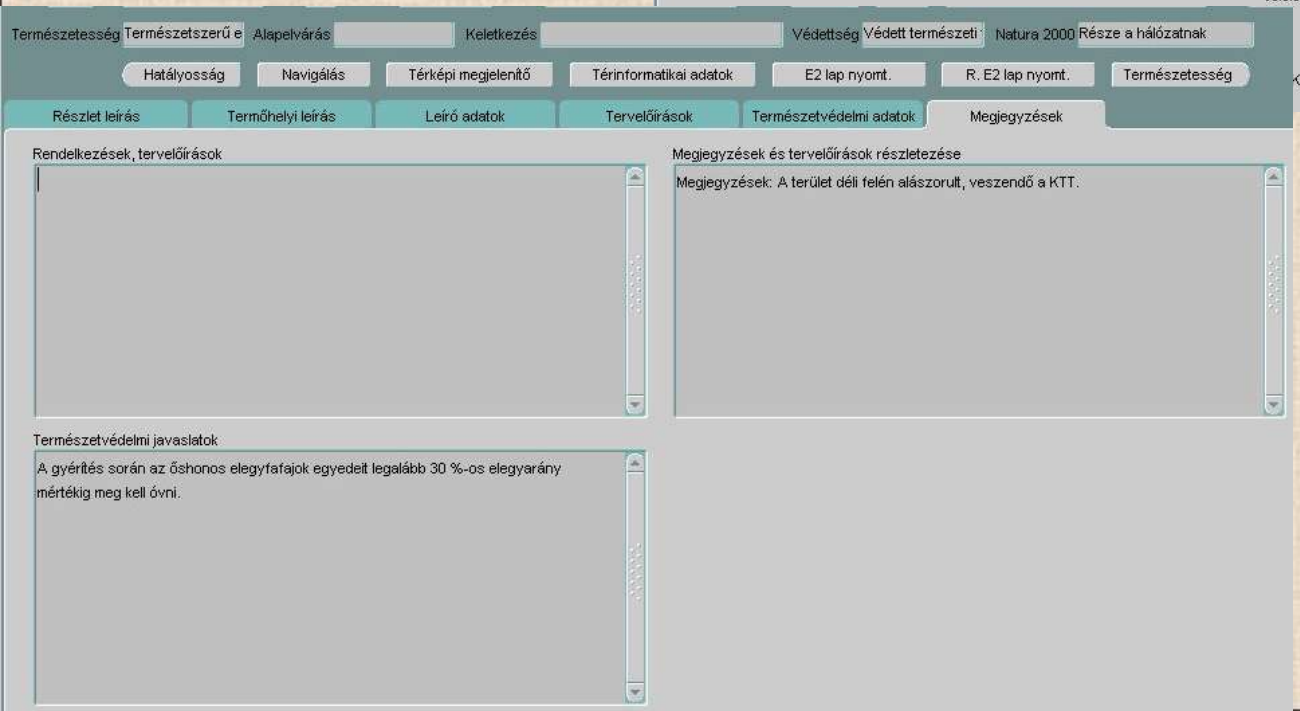

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tervezzünk!

Parádfürdői erdészet,
Mátra északi letörése

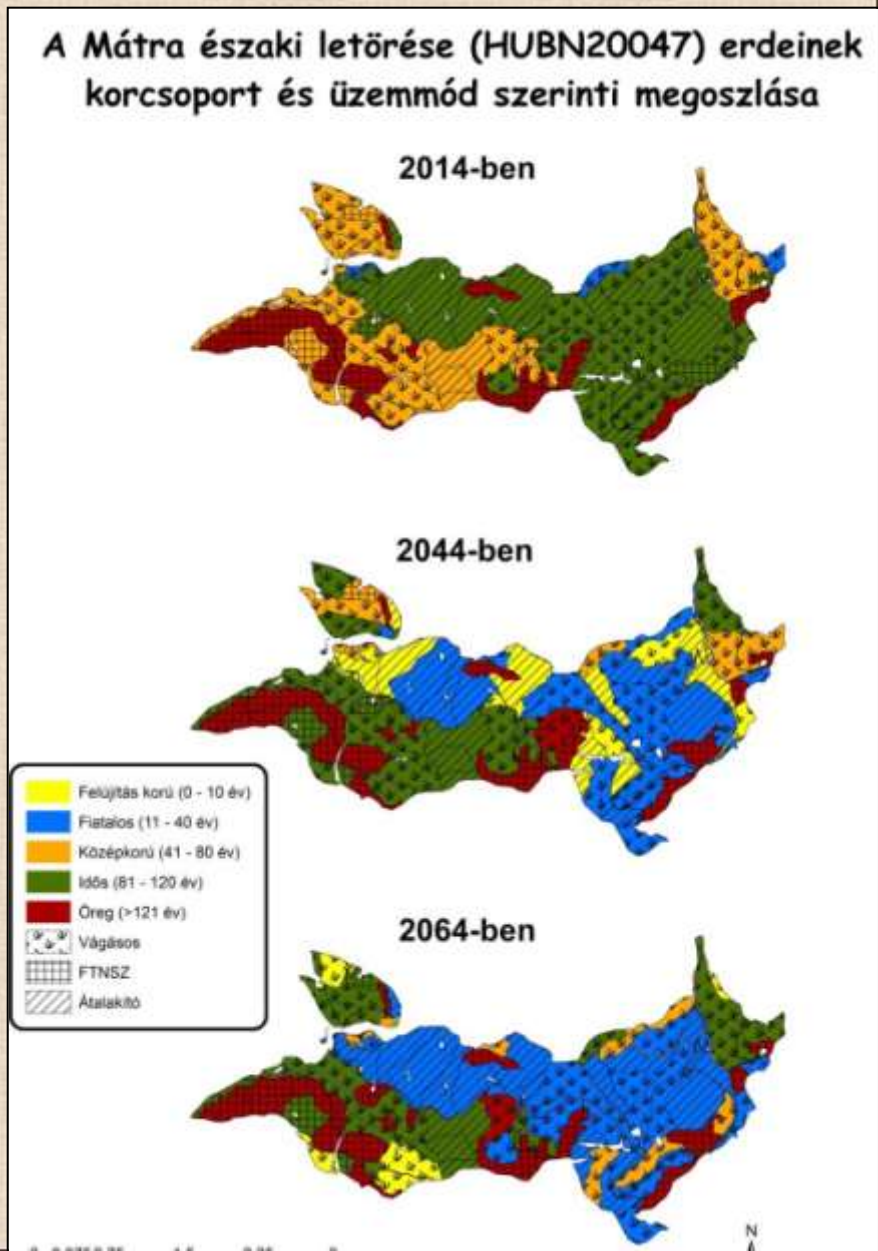

Problémás területek

Fajok, élőhelyek eltérő kezelése

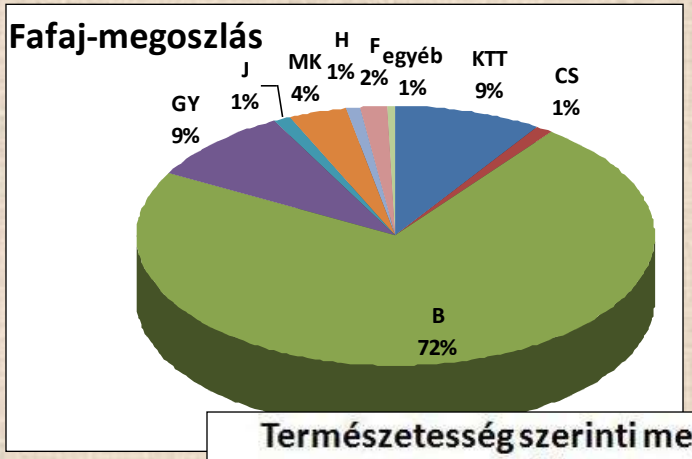

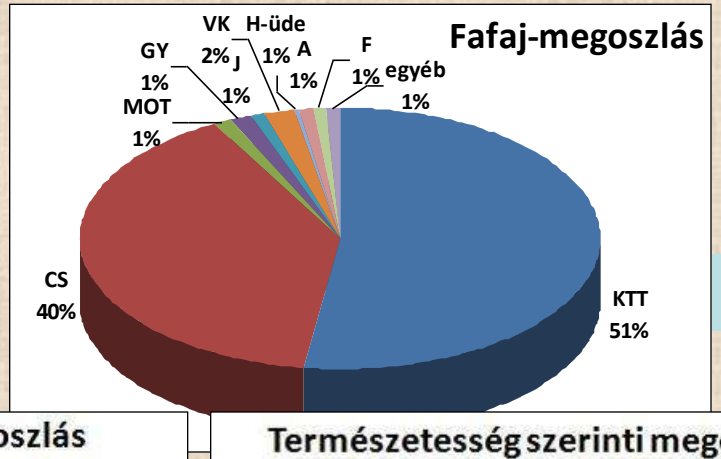

cseres-tölgyes

bükkös

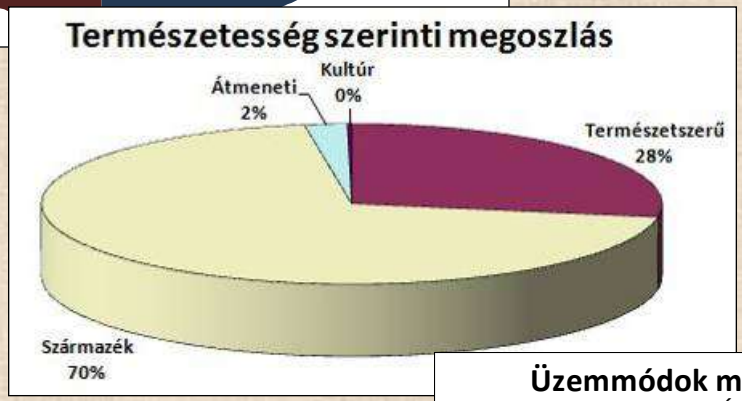

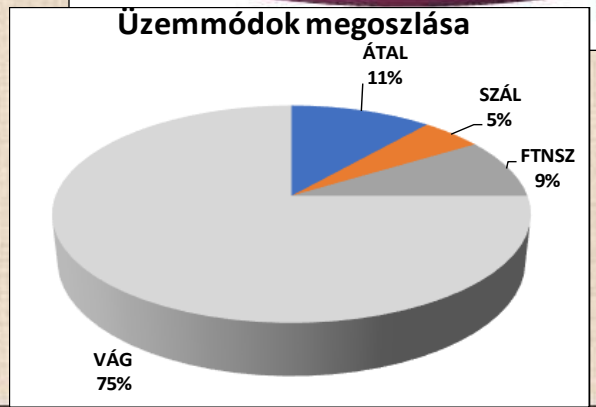

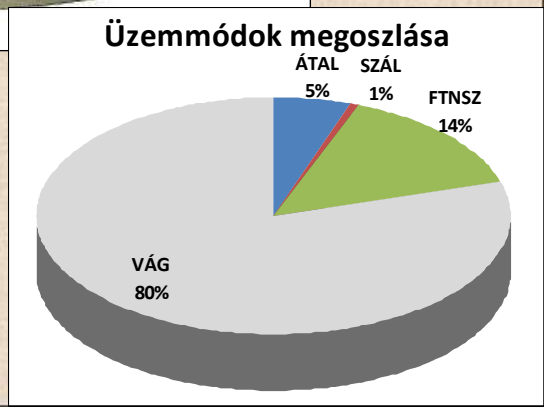

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tervezzünk!

Táji szint: üzemmódok és véghasználatok Kelet-Cserháti Erdészet

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tervezzünk!
Táji szint: HFT

275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet 4. § (5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület **kezelésére vonatkozó javaslatokat**, valamint ezek **megvalósításának lehetséges eszközeit** tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati **szabályokat nem állapít meg**.

- táji léptékű, természeti egységre vonatkozó, biológiai indíttatású terv
- összefoglalja a (jogszabályi) kötelezettségeket és (pályázati) lehetőségeket
- konkrét szakmai ajánlás

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tervezzünk!

Tömb szint: Szálalási és átalakítási tervek magángazdálkodó

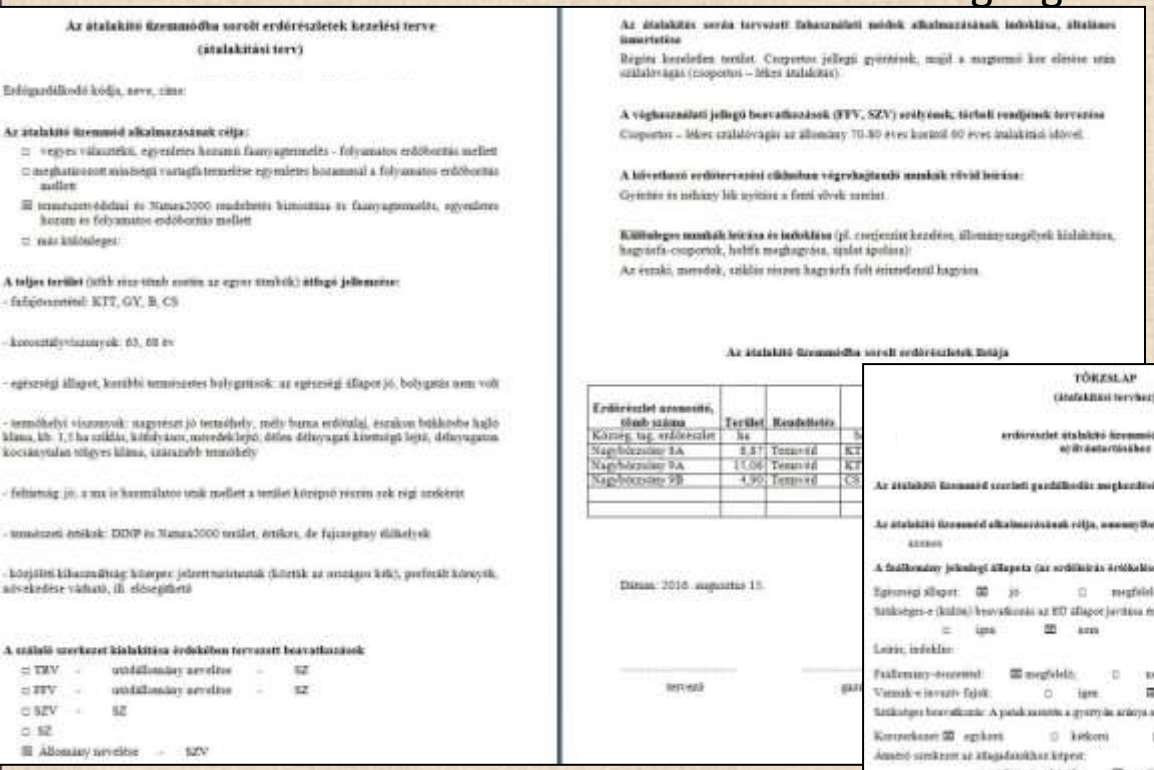

Az átalakító üzemmódba sorolt erdőrészletek kezelési terve

(átalakítási terv)

Erdőgazdálkodó kódja, neve, címe:

Az átalakító üzemmód alkalmazásának célja:

- ☐ vegyes korú, egyenletes hozamú faanyagtermelés - folyamatos erdőborítás mellett
- ☐ meghatározott minőségű vastag fa termelése egyenletes hozammal a folyamatos erdőborítás mellett
- ☒ természet-védelmi és Natura2000 rendeltetés biztosítása és faanyagtermelés, egyenletes hozam és folyamatos erdőborítás mellett
- ☐ más különleges:

A teljes terület (több része-tömb esetén az egyes tömbök) **átfogó jellemzése:**

- fafajösszetétel: KTT, GV, B, CS

- korosztályviszonyok: 63, 68 év

- egészségi állapot, korábbi természetes bolygatások: az egészségi állapot jó, bolygatás nem volt

- termőhelyi viszonyok: nagyrészt jó termőhely, mély huma erdőtalaj, északon bükkösbe hajló klíma, kb. 1,5 ha szálas, különleges, növedéket lejtő, dőlés dőlvényagak kisebbségi lejtő, dőlvényagatos kocásnyalan tölgyes klíma, szárazabb termőhely

- felmérés: jó, a mai is használatos utak mellett a terület középső részén rok régi szeletek

- természeti értékek: DDNP és Natura2000 terület, értékes, de fajszegény élőhelyek

- közjóléti kihasználtság: központ: jelentősítésnek (közlik az országos kék), profitált környék, növekedése várható, ill. elősegíthető

A szálaló szerkezet kialakítása érdekében tervezett beavatkozások

- ☐ TKV - szálállomány nevelése - SZ
- ☐ FFV - szálállomány nevelése - SZ
- ☐ SZV - SZ
- ☐ SZ
- ☒ Állomány nevelése - SZV

Az átalakítás során tervezett fahasználati módok alkalmazásának indoklása, általános ismertetése

Régóta kezelésben terület. Csoportos jellegű gyérítések, majd a magtermő kor elérése után szálalóvágás (csoportos – lékes átalakítás).

A véghasználati jellegű beavatkozások (FFV, SZV) erdőtömb, térbeli rendjének tervezése

Csoportos – lékes szálalóvágás az állomány 70-80 éves korától 60 éves átalakítási időtől.

A következő erdőtervezési ciklusban végrehajtandó munkák rövid leírása:

Gyérítés és nehány lék nyitása a fenti tövek szerint.

Különleges munkák leírása és indoklása (pl. cserjeirtást kezdése, állománynegélyek kialakítása, hagyásfa-csoportok, holtfa meghagyása, újulat ápolása):

Az északi, növedék, szálláz részen hagyásfa felt érintetlenül hagyása.

Az átalakító üzemmódba sorolt erdőrészletek listája

Erdőrészlet azonosító, tömb száma	Terület	Rendeltetés	
Körzet, tag, erdőrészlet	ha		
Nagybörzsöny 8A	8,87	Természet	KT
Nagybörzsöny 9A	15,06	Természet	KT
Nagybörzsöny 9B	4,90	Természet	CS

Dátum: 2016. augusztus 15.

tervező

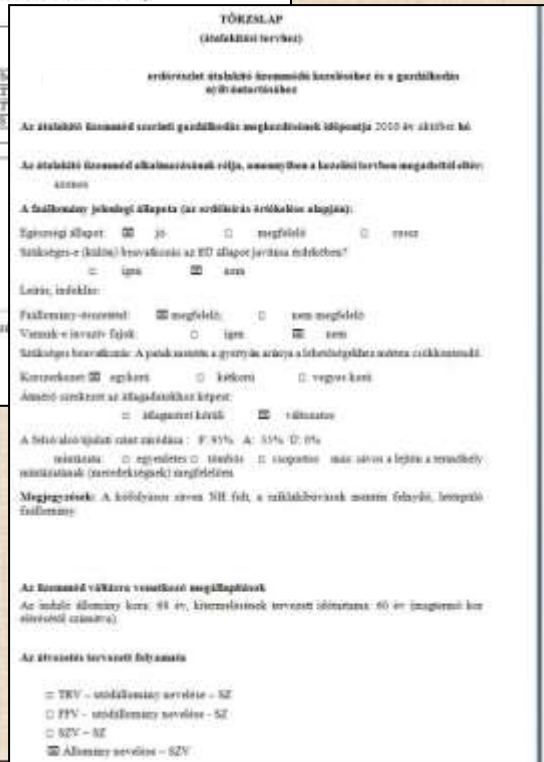

TÖRZSLAP

(átalakítási tervhez)

erdőrészlet átalakító üzemmódú kezelésbe és a gazdálkodás nyilvántartásához

Az átalakító üzemmód szerinti gazdálkodás megkezdésének időpontja 2010 év október hó

Az átalakító üzemmód alkalmazásának célja, amennyiben a kezelési tervben megadottól eltér:

azonos

A faállomány jelenlegi állapota (az erdőleírás értékelése alapján):

Egészségi állapot: ☒ jó ☐ megfelelő ☐ rossz

Szükséges-e (külön) beavatkozás az ED állapot javítása érdekében?

☐ igen ☒ nem

Leírás, indoklás:

Faállomány-összetétel: ☒ megfelelő; ☐ nem megfelelő

Vannak-e invazív fajok: ☐ igen ☒ nem

Szükséges beavatkozás: A patak mentén a gyertyán aránya a lehetőségekhez mérten csökkentendő.

Korosztályok: ☒ egykorú ☐ kétkorú ☐ vegyes korú

Átmenő szerkezet az állapotokhoz képest:

☐ állagmegtartó törekvés ☒ változtatás

A felső alsó újulat eltet aránya : F: 95% A: 55% Ü: 0%

mintázata: ☐ egyenletes ☐ tömbös ☐ csoportos mely sávon a lejtés a termőhely mintázatának (növedékegység) megfelelően.

Megjegyzések: A kőfolyásos sávon SH fölt, a szálalóbevágások mentén felnyílt, lemerült faállomány.

Az üzemmód várható vonatkozó megállapítások

Az indulás állomány kora: 68 év, kitermelésének tervezett időtartama: 60 év (magtermő kor elérésétől számítva).

Az átvezetés tervezett folyamata

- ☐ TKV – szálállomány nevelése – SZ
- ☐ FFV – szálállomány nevelése - SZ
- ☐ SZV – SZ
- ☒ Állomány nevelése – SZV

2

Véghasználat tervezett módja, lépései:

Csoportos – lékes szálalóvágás az állomány 80 éves korától 60 éves átalakítási időtől.

Az újulat épülésére vonatkozó tervek:

várhatóan mindenütt szükséges

Amennyiben a kiszáló faállomány és a célállomány összetétele eltér, a szükséges beavatkozások:

A patakmenti gyertyános sávban tölgy (makk vagy csemete) mesterséges bevitele szükséges.

Az üzemmód igényel-e további bélyárást, ill. közelítővonalhálózat kiépítést

☒ igen ☐ nem

Védelmi és egyéb különleges rendeltetés esetén a rendeltetés biztosítása érdekében végrendő, az érintett szakhatósággal egyeztetett intézkedések és betartandó korlátozások:

A mocsár, szikla, kőfolyásos terület megőrzése.

A termőhely védelme érdekében meghagyandó, vagy kezelhetetlen területek:

A mocsár, szikla, kőfolyásos terület (kb. 1,5 ha).

A megelőző fakitermelések, természetes bolygatások miatt a következő időszakban nem érinthető területek:

–

Dátum: 2016. augusztus 15.

tervező erdőgazdálkodó erdészeti hatóság

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tervezzünk!

Erdőrészlet szint: Léktervek Parádfürdői Erdészet

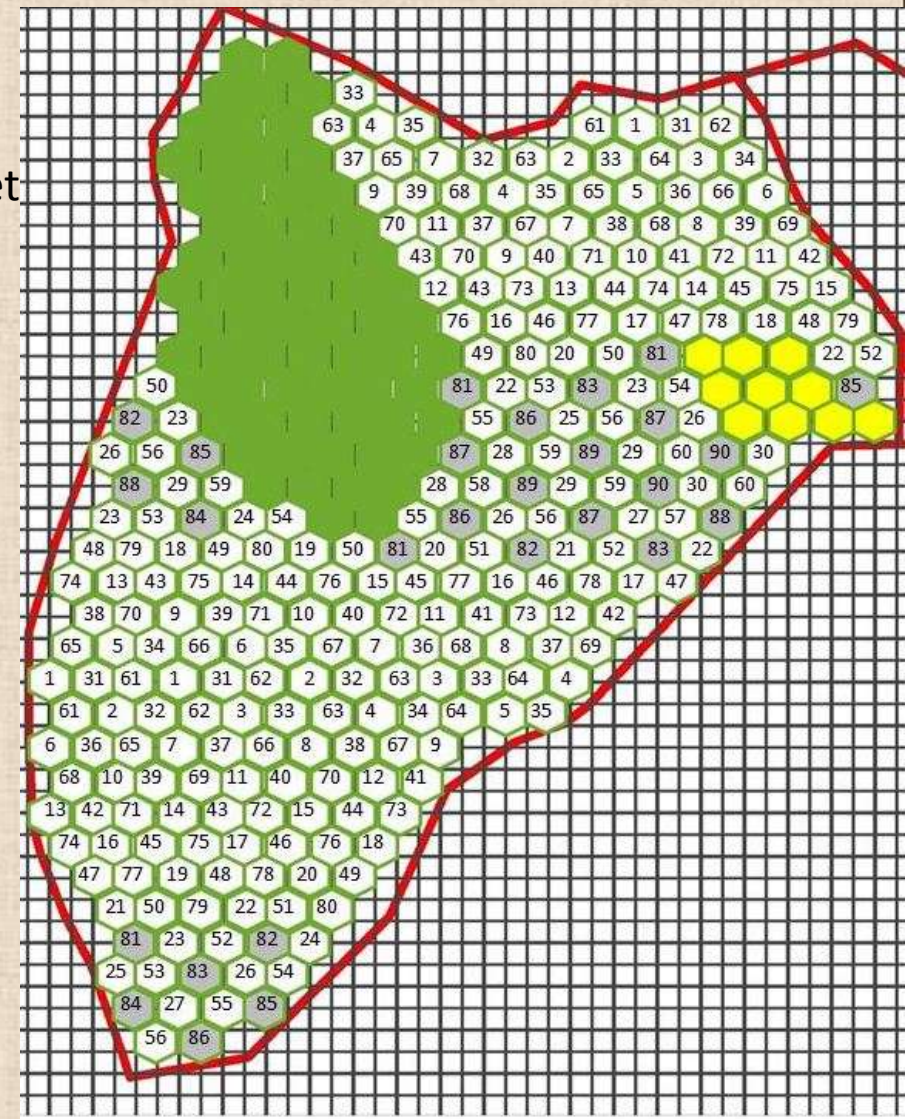

Lékek elhelyezésének elvi, térbeli terve

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Tervezzünk!

Ökonómiai modell

erdőgazdálkodási modell
- négyszer 10 éves üzemtervszerű terv (erdőrészletenként)
- vágásos: erdőterv, országos gyakorlat
  átalakító: Szmorad 2013
- fahasználat, felújítás, egyéb
- természetvédelmi korlátozás

fatermési modell
- alapadat: OEA + terepi felmérés
- aktuális fakészlet = korábbi fakészlet + növedék – fakitermelés
- növedék fatermési táblából,

gazdasági/pénzügyi modell
-bevétel: faeladás, pályázat
-költség: fakitermelés (mód szerint),
  szállítás, felújítás (erdősítés, ápolás, kerítés),
  akác irtás

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Fatermési és pénzügyi eredmények

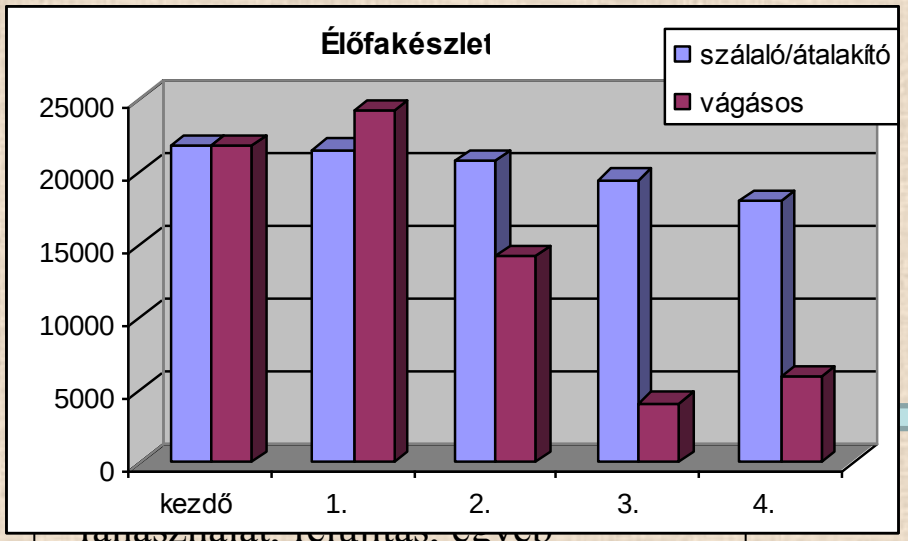

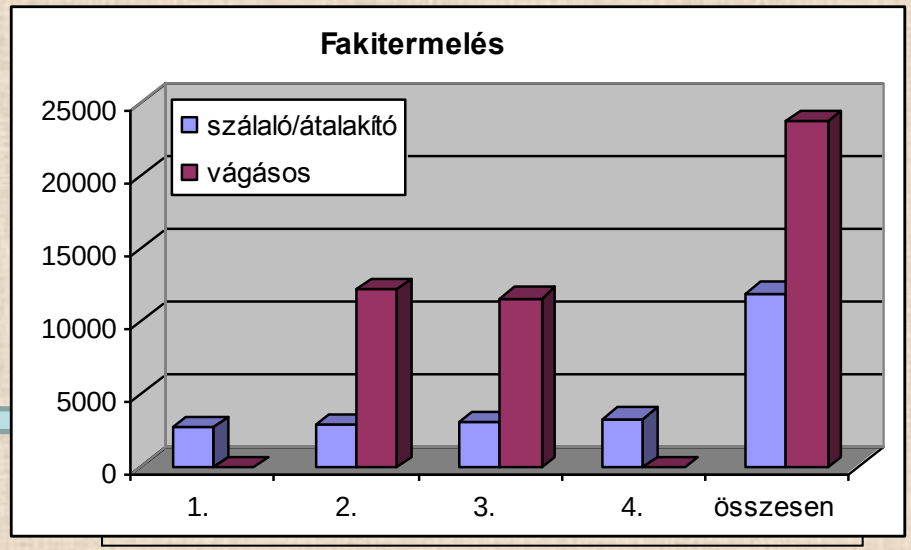

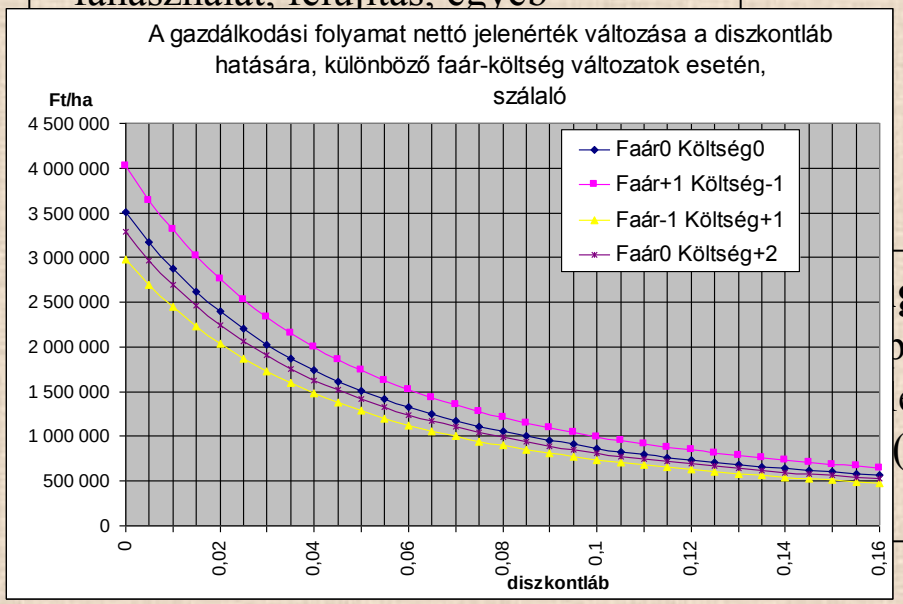

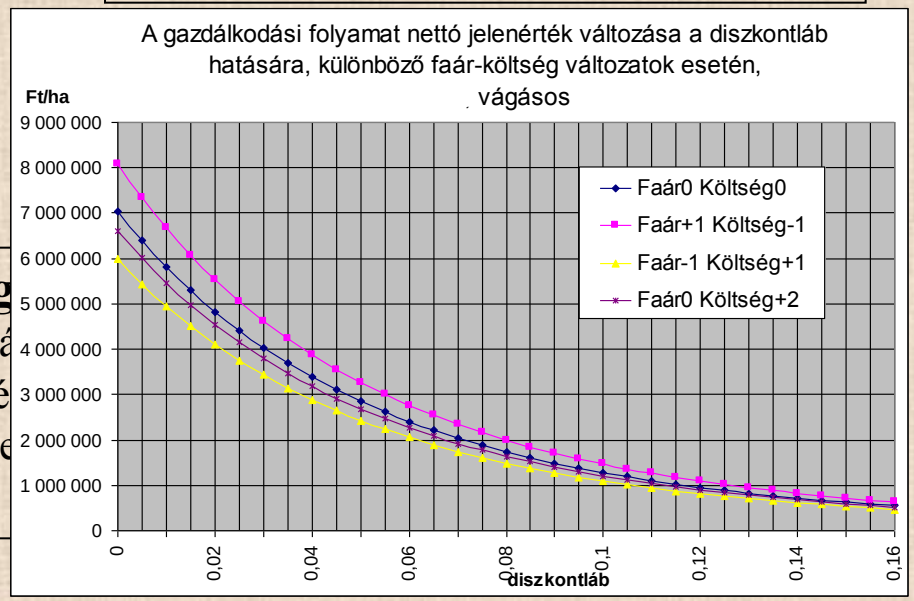

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Korlátozzunk!

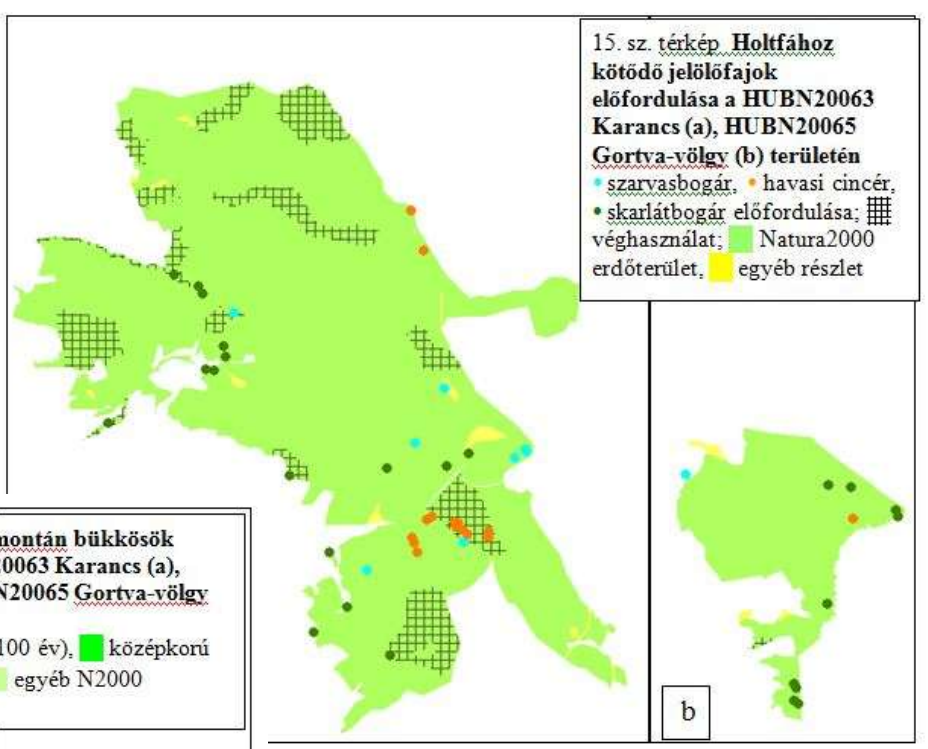

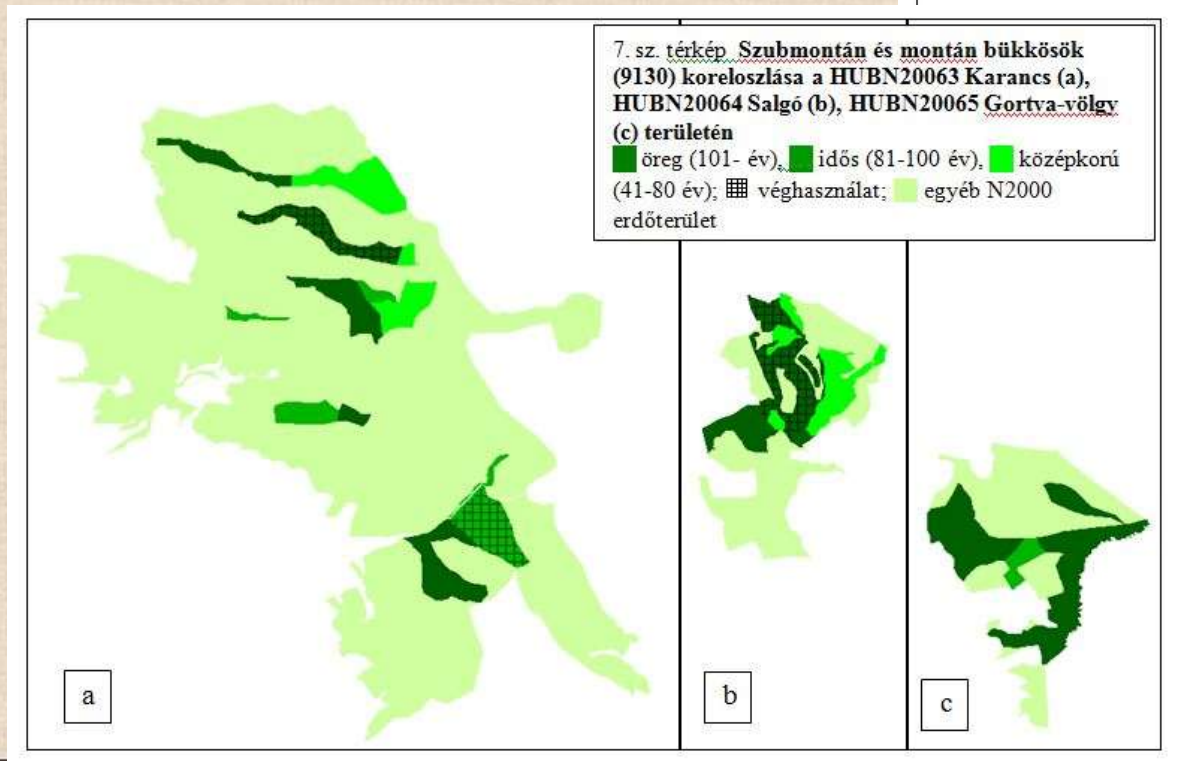

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Korlátozzunk!

Táji – erdőrészlet szint

Erdőterv rendeletek, jó példák

Az … erdőnevelési munkák tervezése során a fafajonkénti beavatkozási erélyek mértékét úgy kell megállapítani, hogy … a **díszes tarkalepke** *(Euphydryas maturna)* előfordulási helyein a területen található **magas kőris faegyedek védelmére** kiemelt figyelmet kell fordítani.

A **tavaszi fésűsbagoly** (*Dioszeghyana schmidtii*) monitorozott adatok alapján ismert élőhelyén és annak környezetében … a véghasználatokat úgy kell tervezni, hogy az előfordulási helyül szolgáló élőhelytől számított **legalább 300 méteren belül** mindig legyen … **legalább 1,0 hektár** területű, **középkorú (50–60 éves) molyhos tölgyes vagy cseres tölgyes** faállománytípusú erdő.

Erdei forrás, illetve **lápfolt körül 1 famagasságnyi körben véghasználat nem tervezhető**.

A **tőzegmohás lápok és ingólápok** (7140) védelme érdekében a nevelővágások tervezése során *tekintettel kell lenni* az **intenzíven terjedő fa- és cserjefajok visszaszorítására**, és … *elő kell segíteni* a lápokat övező **akácosok erdőszerkezet-átalakítását**.

Erdőterv rendeletek, jó példák

A nevelővágások és az erdőfelújítások során az **intenzíven terjedő idegenhonos** és az **erdészeti tájidegen** fafajok és cserjék … teljes mértékű **visszaszorítását** célzó erélyekkel kell tervezni. A felsorolt fafajokkal/fajtákkal erdősítés nem írható elő még elegyfafajként sem.

Az **erdőneveléseket** úgy kell tervezni, hogy azok elősegítsék az idegenhonos, valamint az erdészeti tájidegen fafajok visszaszorítása mellett a termőhelynek megfelelő és az erdészeti tájban **őshonos elegyfafajok** (pl. ...) **megőrzését**.

Az alábbi **fakitermelési** tevékenységek **vegetációs időszakban való korlátozása nem indokolt**: a) az **intenzíven terjedő … főfafajú** erdőkben, a téli sarjelfagyás elősegítése, illetve az akác visszaszorítását célzó vegyszeres tuskókezelés hatékonyságának biztosítása érdekében augusztus 1-től végzett fakitermelések, valamint
b) árvíz, viharkár, tűzkár esetén a további károsítások elkerülése érdekében a **károsítással érintett faanyag** feldolgozása.

Farkasboroszlán (Daphne mezereum)	február 15-től március 31-ig,
Turbánliliom (Lilum martagon)	szeptember 1-től szeptember 30-ig

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Befolyásoljunk!

felügyeleti munka, pl.:

- fahasználatok előzetes bejelentése, átvétele (előhasználatok: alsó szintű gyérítés, elegyfajok megőrzése, véghasználatok: hagyásfa foltok)
- erdősítések ellenőrzése
- erdőtervtől eltérő kérelmek elbírálása
- erdőterület igénybevételek elbírálása

tervezési munka, pl.:

- részletalakítás (élőhelyek szerint szétválasztás), differenciált leírás (külön fafajsorok)
- üzemmód-javaslat
- differenciált előhasználatok tervezése (elegyfajok megőrzése, tájidegen fajok visszaszorítása, alsó szint védelme)
- térben és időben elaprózott véghasználatok tervezése
- szöveges előírások / javaslatok

http://lif.terepre.hu/

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Támogassunk!

Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

Természetesség, fafaj, kor szerint differenciált támogatás, képzésen való részvétel

Erdő-környezetvédelmi kifizetések

- Szálaló erdőgazdálkodás
- Erdőállományok kézimunka igényes ápolása
- Természetkímélő anyagmozgatás

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

- Intenzíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok visszaszorítása
- Tarvágást követő teljes erdőszerkezet átalakítás
- Erdőállomány alatti erdősítéssel történő teljes erdőszerkezet-átalakítás
- Alátelepítés során állománykiegészítéssel történő erdőszerkezet-átalakítás
- Erdei tisztások kialakítása vagy helyreállítása
- Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő erdőfelújítás

Tő mellett és irodában

avagy mit lehet és érdemes tenni a Natura 2000 erdőkért

Ismételjük át még egyszer!

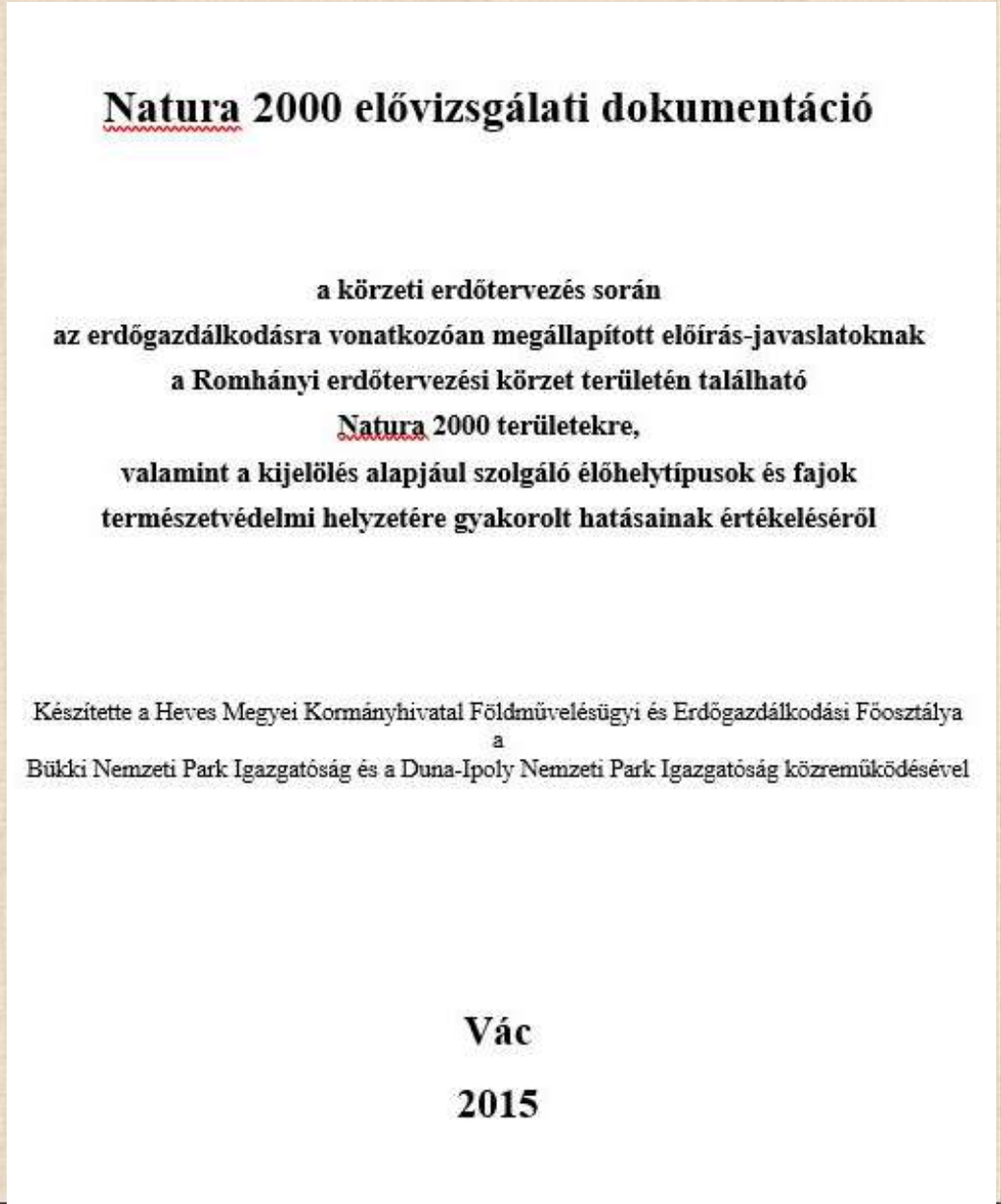

Natura 2000 elővizsgálati dokumentáció

a körzeti erdőtervezés során
az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatoknak
a Romhányi erdőtervezési körzet területén található
Natura 2000 területekre,
valamint a kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok
természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékeléséről

Készítette a Heves Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztálya
a
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság közreműködésével

Vác

2015

Jó példák

Magánerdő

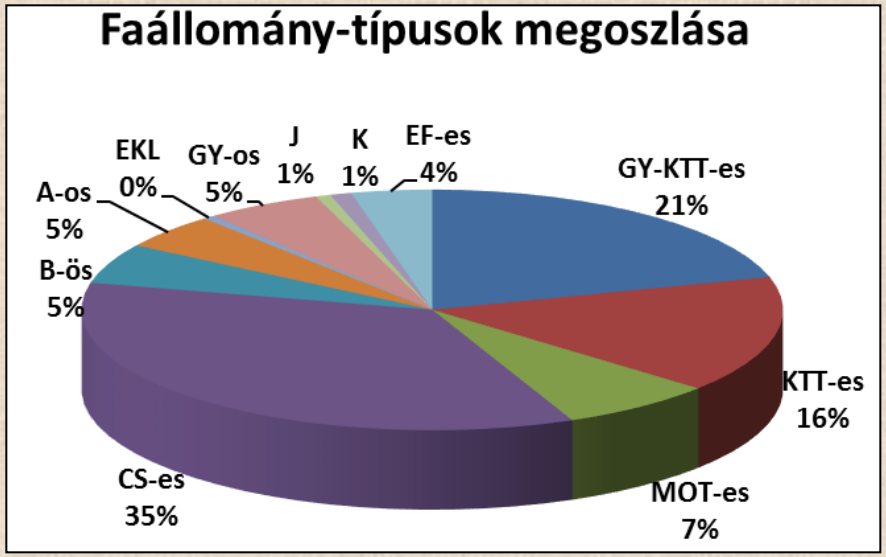

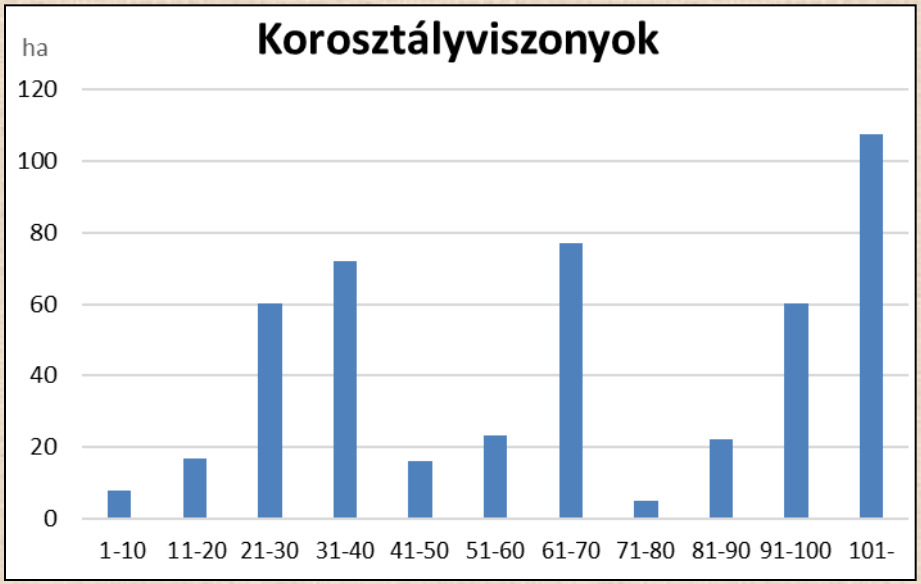

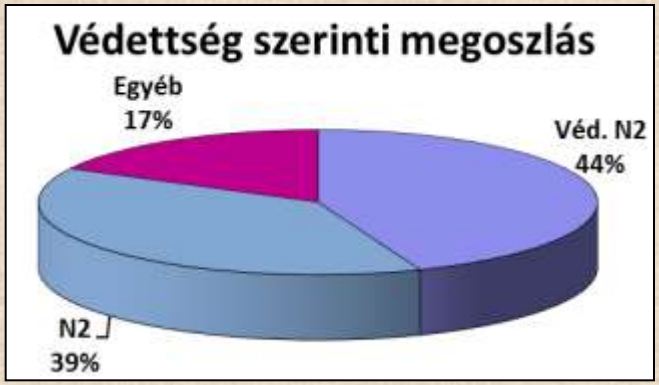

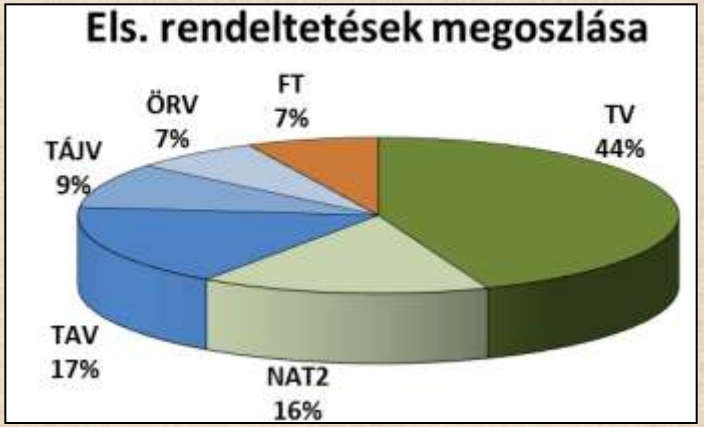

Jó példák

Magánerdő

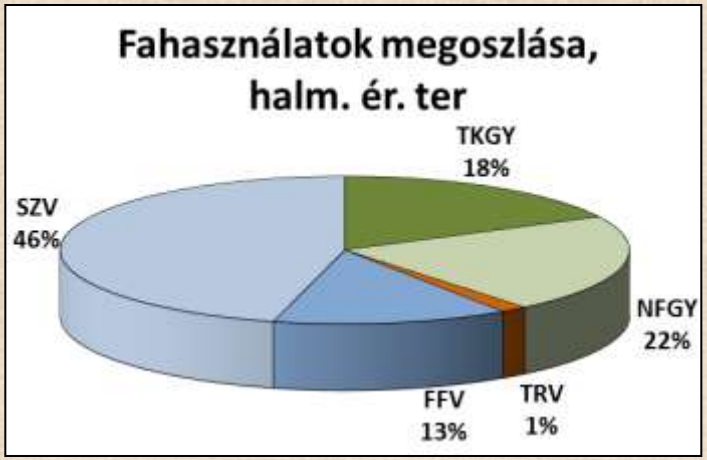

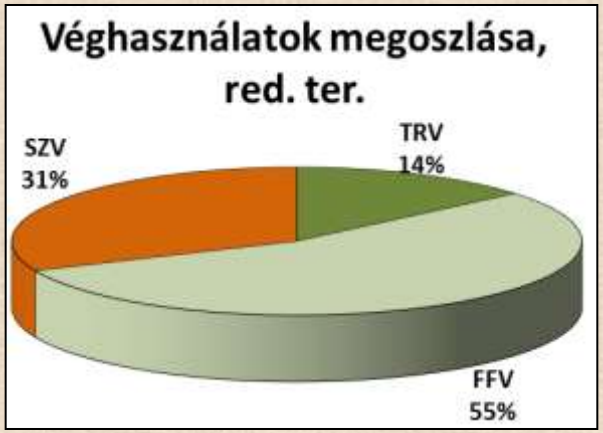

12 + 2 pályázat

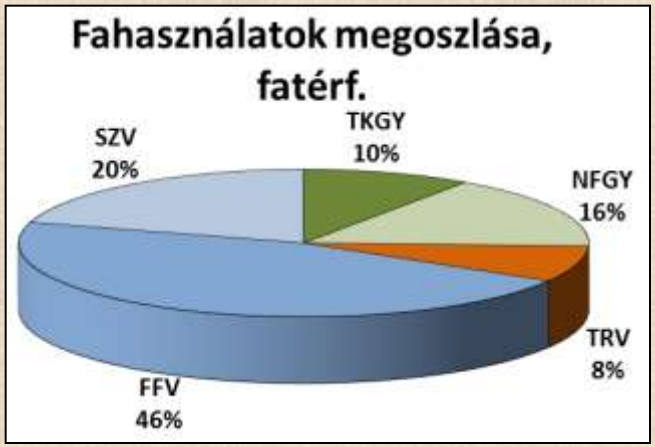

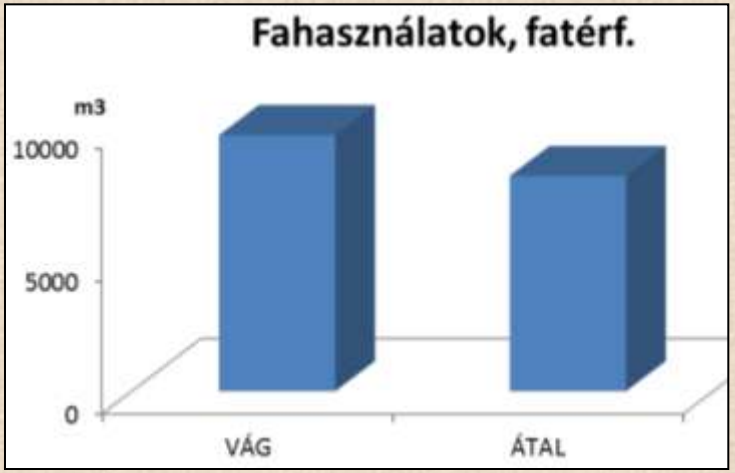

Jó példák

Magánerdő

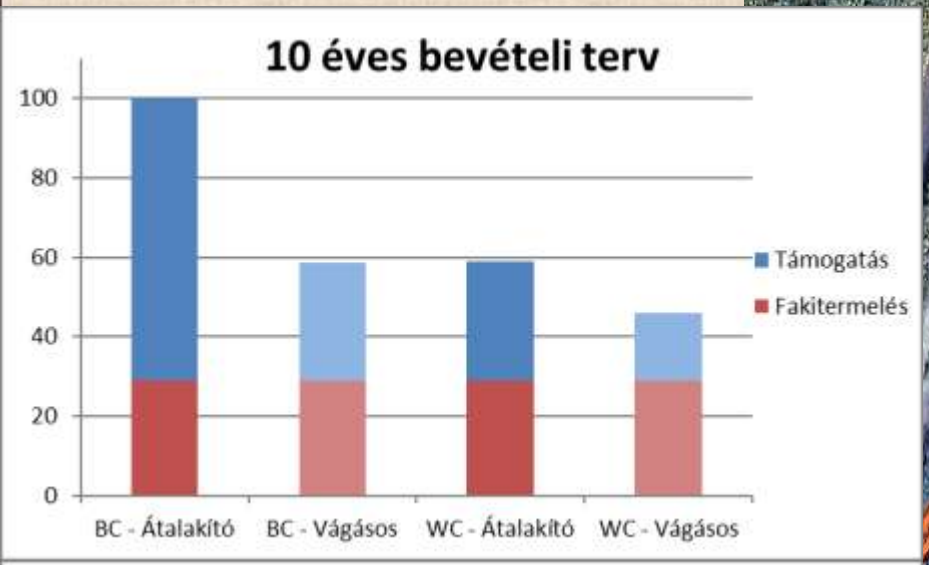

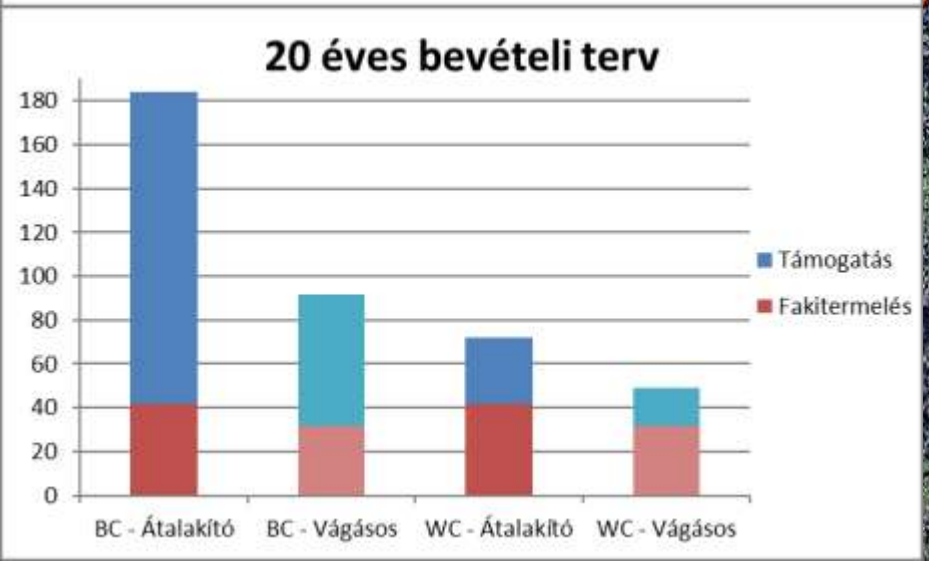

Köszönöm a figyelmet!
NATURA 2000
WWF
europa media
PILISI PARKERDŐ ZRT
PARKERDŐ AZ EMBERÉRT